

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. szeptember 20.

bb 1. október 1-től pályaválasztási hetek budapesten

1 hi/tr-ju zs la

1972. szeptember 20.

többéves hagyomány már, hogy a fővárosi tanács művelődésügyi főosztálya és a fővárosi pályaválasztási intézet a tanévkezdet után - a következő oktatási év iskoláztatási munkájának alaposabb előkészítésére - pályaválasztási heteket rendez. az idén október 1. és november 30. között kerül sor a továbbtanulás különböző formáiról, illetőleg az elhelyezkedés lehetőségeiről, a munkavállalás feltételeiről diákoknak és szülőknek egyaránt sokrétű utbaigazítást nyújtó, nyolc hetes rendezvénysorozatra.

az általános iskolák vii. és viii. osztályos növendékei részére középiskolai, üzemi és tanműhely-látogatásokat szerveznek, a pályaválasztási hetek alkalmából létrehozott kerületi bizottságok közreműködésével. a bizottságokban a hazafias népfront, a kisz, az uttörőszervezet, valamint a nagyobb helyi üzemek képviselői vesznek részt. a pedagógusok elsősorban azokba a gimnáziumokba kalauzolják el növendékeiket, ahol kellő számú jelentkező hiányában az iskolapadok egy része évek óta üresen marad. a munkásszülő tehetséges gyermekeinek elsősorban a gimnáziumi továbbtanulást javadják. a szakmák iránt érdeklődő fiatalok főleg a szakmunkásképző intézeteket keresik majd fel, s a pedagógusok a nehezebben beiskolázható szakmákat - öntő, kovács, forrasztás, gépszereplő, gépi forgácsoló, szövő-fonó, sütőipar - ajánlják majd a fiatalok figyelmébe. egyébként az egyes szakmák közelebbi megismertetésére, a szakmunkástanuló intézetek tevékenységének bemutatására a munkaügyi minisztérium november 1-30 között a szakmunkástanulók vizsgaremekeiből nagyszabású kiállítást rendez a fővárosi centenáriumra jegyében.

/ folyt. köv. /

NA

bb 1. / október 1-től ... 1. folyt./-ju

a pedagógusok fáklya klubjában a pályaválasztással kapcsolatos filmeket vetítettek majd. „beszéljünk a cipőiparról”, címmel kerül majd a leendő szakmunkástanulók elé a könnyűipari minisztérium tájékoztató filmje, amely a bőr- és cipőiparban tanuló fiatalok munkáját ismerteti, és a cipőkészítés mellett bemutatja a divatos lábbelik tervezését is. a „vár az ikarus”, című film a járműprogramban nagy szerepet játszó üzem életét viszi vázszonra, s egyben az autóbuzsgyártásban kooperáló vállalatok munkájáról is beszámol. „a árosligeti fák alatt”, a címe annak a kisfilmnek, amelyet a képzőművészti kivitelező és iparvállalat készített műemlékekről, szobrokról, műkincsekről, s amely a kőfaragó és kőszobrász tanulóknak csinál kedvet a szakmához. színesfilmmel hívja fel a fiatalok figyelmét a hajógyártásra „a dunától a tengerig”, címmel a magyar hajó- és darugyár. az „egyenlő eséllyel”, című film a lányok pályaválasztási lehetőségeit állítja előtérbe, bemutatja a műszer-, a híradástechnikai és más szakmában dolgozó fiatal lányok életét, munkáját.

a pályaválasztás előtt álló fiatalok szüleinek tájékoztatását a pályaválasztási intézet a hazafias népfront budapesti bizottságának szülőbizottságával együttesen vállalta magára, ezenkívül az iskolai szülői munkaközösségek elnökei, valamint az osztályfőnökök számára külön tájékoztató anyag is készült. a fővárosi pedagógiai intézet közreműködésével az általános és a középiskolák osztályfőnökei részére színes előadásokat. /mti/

--

bb 2. Lezárult a személyhajózási idény - 1,1 millió utas a dunán

1 kf/gg-ju 1e -cz

1972. szeptember 20.

az idén már nem közlekedik többet a budapesti esti sétahajójárat. ezentúl csak délután indul sétahajó, az időjárástól és az érdeklődéstől függően. lezárult a folyami személyhajózási főidénye, amely a mahart gyors jelentése szrint az idén kedvező eredményeket hozott. a dunai személyhajó-park a nyáron 1,1 millió utast szállított. a budapest-bécs-budapest között közlekedő sólyom szárnyashajó az előző évi forgalomnak csaknem kétszeresét bonyolította le, 11.600 utassal. a két sűrű szárnyas, 78 külön turistajárat a tavalyi teljesítmény kétszeresét érte el.

/ folyt. köv. /

- 2 -

bb 2. / Lezárult a ... 1. folyt./-ju

a sólyom már korábban kezdte az újpesti hajójavítóba, most teszi le a szolgálatot a kossuth hajó, utána sorba a mennek a többiek is a téli kikötőbe.

az utószezonban menetrend szerint naponta már csak budapest esztergom között közlekedik hajó. vasárnap indul utoljára a ráckeve-tass közötti járat, s szombatonként és vasárnaponként megy még hajó budapestről surányba. egyedül a kisdunai ráckeve-dömsöd-tass közötti „pecás”, járat marad forgalomban, az időjárástól függően november közepéig. most már a külön hajójáratok szezonja is lejárt, egyedül a szot „felszabadulás” üdülőhajója fogad még vendégeket, október végéig bérelték ki bécsi és aldunai kirándulásokra. /mti/

--

bb 3. kodály zenei napok borsodban

vid/ká-ju -cz

1972. szeptember 20.

kodály zoltán születésének 90. évfordulója alkalmából október 28-tól- december közepéig borsod megye városaiban és falvaiban zenei napokat tartanak. „legyen a zene mindenkié”, gondolat jegyében csaknem száz településen kerül sor olyan zenei ismeretterjesztő előadásokra, amelyeket kis hangversenyekkel kötik össze. az évforduló tiszteletére a kóta megyei szervezete és a kisz-bizottság éneklési akciót szervez. ennek keretében zenepedagógusok helyi gyűjtésű nép- és mozgalmi dalok éneklésére tanítják a fiatalokat. a zenei napokat október 28-án nyitják meg am miskolci sportcsanorkban, ahol a megye husz élenjáró kórusa találkozik és tart bemutató hangversnyt. ezen az ünnepegen adják át a legjobb felnőtt és ifjúsági énekkaroknak a megyei tanács által alapított díjat.

az ünnepege záróeseményeként 800 dalos egyszerre szólaltatja majd meg kodály: magyarokhoz című művét. /mti/

--

- 3 -

bb 4. januártól: rövidített általános iskolai munkás-tanfolyamok
- miniszteri utasítás a különleges óratervű osztályokról

1 sz6/pá-ju zs la

1972. szeptember 20.

az általános iskolai végzettség megszerzésének lehetőségét könnyíti, és ezen belül a munkások szakmai továbbképzéséhez szükséges alapvető általános ismeretek mind nagyobb tömegek számára való biztosítását segíti a most megjelent művelődésügyi miniszteri utasítás. az érdekeltektől miniszterekkel és országos hatáskörű szervek vezetőivel egyetértésben a művelődésügyi miniszter a munkások szakmai továbbképzését és az általános iskolai végzettség megszerzését elősegítő általános iskolai tanfolyamok szervezéséről a következőket rendelte el:

a továbbművelődéshez, a munkások szakmai továbbképzéséhez szükséges alapvető általános ismeretek kiszélesítését és elmélyítését általános iskolai tanfolyamok szervezésével lehet elősegíteni. a tanfolyam célja, hogy a hagyományos esti- és levelező tagozatos oktatáson, valamint az osztályozóvizsgára előkészítő tanfolyamokon felül további lehetőséget biztosítson az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, ugyanakkor elősegítse az általános műveltség bővítésének és a szakmai továbbképzés folyamatának összekapcsolását.

a tanfolyam- mint a levelező oktatás különleges formája - az általános iskola felső tagozatának tantervi anyagát három osztály - összevont ötödik-hatodik, valamint hetedik és nyolcadik osztály - keretében, rövidített képzési idővel különleges óraterv és tanterv szerint dolgozza fel.

a szorgalmi idő mindegyik osztályban - az ötödik-hatodikat egy osztálynak tekintve - 16 tanítási hét: hetenként egy tanítási nap / öt tanítási óra/ és egy konzultációs nap/ öt konzultációs óra/ van. a tanítási és a konzultációs órák egyaránt 40 percesek.

a nyolcadik tanítási hetet követően a hallgatók a magyar nyelv- és irodalom, valamint a számtan-mértan tantárgyakból írásbeli és szóbeli beszámolót, a többi tantárgyból szóbeli beszámolót tesznek. a tizenhatodik tanítási hetet követő 20 napon belül kell lebonyolítani az osztályvizsgákat.

/ folyt. köv./

NA

- 4 -

bb 4. / januártól: ... 1. folyt./-ju

ha a továbbképzés szakmai igénye megköveteli, a magyar nyelv- és irodalom, valamint a számtan-mértan tantárgyak kivételével bármelyik tantárgyból az oktatás 16 hétről 8 hétre vonható össze / blokkosítható/. a tantárgyra biztosított összes óraszám csökkentése nélkül. egy osztályban azonban legfeljebb két tantárgyat lehet blokkosítani. a blokkosított tantárgyakból a beszámolót a negyedik és a tantárgyi vizsgát a nyolcadik hét után kell lebonyolítani.

a tanfolyamot a dolgozók önálló általános iskolai, vagy a nappali tagozatok mellett működő esti- és levelező tagozatok szervezik a vállalatok igényeinek figyelembe vételével. a tanfolyamot ott kell működtetni, ahol a résztvevők és az oktatás számára a feltételek a legjobban biztosítottak.

a tanfolyamra azokat a 20. életévüket betöltött dolgozókat lehet felvenni, akik munkaviszonyban állnak, vagy szövetkezeti tagok. a tanfolyam egyes osztályaiba való felvételhez az általános iskola közvetlen előző osztályának sikeres elvégzését kell igazolni.

a tanfolyam elsősorban 1973. január 1-től indítható. a továbbiakban a tanfolyam kezdete szeptember vagy február, a mezőgazdasági területeken október. amennyiben mezőgazdasági területen tíz hónap alatt két osztály elvégzését tervezik, oktatás ugy is szervezhető, hogy a tanfolyam szeptemberben indul heti egy foglalkozással, novembertől pedig két- vagy három, majd áprilistól újabb hetenkénti egy foglalkozással. ha a tanfolyam a munkások továbbképzéséhez igazodik, akkor kezdetének időpontja az előbbiektől eltérhet. oktatás és vizsga azonban júliusban és augusztusban nem lehet.

az utasítás hatályba lépett. /mti/

NA

- 5 -

vb. 6. hiányzik a szénsav az üvegből - üdítőital - és sör-
ellenőrzések

1/jf/pá/rj ie la

1972. szeptember 20.

a megyei /fővárosi/ élelmiszerellenőrző és vegyvizsgáló intézetek munkatársai az elmúlt hetekben az üdítőital-, szikviz- és szeszipari vállalatokat ellenőrizték. a nyári vizsgálat-sorozatot időszzerűvé tette, hogy az elmúlt évinél mintegy egyharmadával nagyobb volt a hazai üdítőital-fogyasztás, s így tartottak attól, hogy egyes üzemek a csúcsmegrendelési időszakban nem tartják be a gyártási előírásokat. százalékos arányban eaz elmúlt évinél ugyan valamivel kevesebb kifogásolnivalót találtak, mégis sok esetben kellett felelősségrevonást kezdeményezniük. a győri intézet munkatársai mosonmagyaróváron találtak a helyi üzemben olyan citromszörpöt, amelynek minősége nem felelt meg a követelményeknek, s emiatt a szörpöt leértékelve hozhatták csak forgalomba. a nagykanizsai sörgyárból kevés szénsavval került ki balatoni világos sör- szállitmány, s további kifogás volt, hogy az üzemben több esetben hanyagul címkézik a kinizsi sört, - ezért figyelmeztették a vállalatot. a pécsi intézet munkatársai baranya megyében indítottak szabálysértési eljárást az egyik megyei szikviz- és szeszipari vállalat ellen, rossz minőségű üdítőital gyártásáért. a kecskeméti ellenőrök olyan sztár üdítőitalt találtak az üzeletekben, amelyből hiányzott a szénsav egy része. megállapították, hogy az egyik budapesti üzemben követték el a mulasztást, s megfelelő rendszabályokat kezdeményeztek. /mt1/

--

bb. 7. márványtáblák a sárospataki műemlékházakon

vid/ká/rj -cz

1972. szeptember 20.

sárospatak város tanácsa- a hazafias népfront helyi bizottságának kezdeményezésére - márványtáblával jelöli meg a műemlék házakat.

/folyt.köv./

NA

- 6 -

bb. 7. / márványtáblák... 1. folyt./rj

emléktáblával jelölték meg többek között azt a házat, amelyben petőfi sándor lakott sárospataki tartózkodása során, továbbá a „professzor lakást”, amelyben erdélyi jános, a kollégium egykori híres tanára lakott. legutóbb márványtáblát helyeztek el a kádár kata utcában, valamint a rákóczi uton azokon az épületeken, amelyek a 17-18. században épültek és a korabeli barokk építkezés stílusjegyeit őrizték. /mt1/

--

bb. 8. kevesebb nektár, több virágpor, - négy tonna pollent gyűjtöttek a méhek a dráva mentén

vid/ká/rj -cz

1972. szeptember 20.

a hűvös, esős nyár nem kedvezett a nektárképződésnek, ezért kevesebb mézet is gyűjtöttek a méhek. a természet azonban érdekes módon kárpótolta a méhészeket: a virágok a pollen- virágpor- termelésében „fektették”, energiájukat. a virágport a méhek a fiasításhoz gyűjtik, de fontos alapanyaga a gyógyszeriparnak, az élelmiszeriparnak és a kozmetikai iparnak is. ára többszöröse az értékes akácméznek: 70 forintért vásárolják kilogrammját. a dráva mentén, ahol a legdusabb a nyári virágzás, rekordmennyiségű virágport gyűjtöttek össze a szorgos méhek. mintegy négy tonna pollen került a zsákokba tavasztól őszig, ami az ország területén gyűjtött virágpor egyötöde, a méhcsaládok roppant munkájának eredménye ez, hiszen egy méhecske alig tizedgramm súlyú virágport képes egy-egy repüléskor bevinni a kaptárba. a méhészek leleményes módszert találtak ki a pollengyűjtésre. a kaptárak röplükait műanyag ráccsal zárták el, amely lesöpri a méhek testéről a rátapadt virágpor-szemcséket és azok egy ládikába hullanak. a méhek sem kell azonban féltetni. egy idő után kiismerték a rács formáját és - mint megfigyelték - úgy forgolódnak, hogy rakományuk minél kisebb veszteségével juthassanak be a kaptárba. ezért most újabb rácsformákkal kísérleteznek a méhészek. /mt1/

--

- 7 -

bb. 9. kicserélt csomagmegőrzői kulccsal lopott

1/bc/gg/rj zs la

1972. szeptember 20.

varga tibor 18 éves alkalmi munkás lakóhelyéről, vásáros-
naményből budapestre utazott munkát vállalni. a keleti pályaud-
varon a csomagmegőrző automatánál megismerkedett egy külföldi ál-
tampolgárral, s megfigyelte, hogy melyik rekeszbe helyezte pogy-
gyászát. délután ismét találkoztak, együtt sétáltak a városban.
az engels térnél azzal az ürüggyel, hogy cipőjéből szög áll ki,
varga elkérte alkalmi ismerősétől a csomagmegőrző kulcsát, hogy
azzal eltávolítja a szöveget. szándéka valójában az volt, hogy a
kulcs felhasználásával a férfi csomagját megszerezze magának.
ezért ezt a kulcsot magánál tartotta, s helyette annak a nyugati
pályaudvari csomagmegőrző-rekesznek a kulcsát adta vissza, amelyben a
saját, kisebb értékű csomagját helyezte el. amikor elváltak, varga a
keleti pályaudvarra sietett, a külföldi férfi csomagját a rekeszből
kivette, majd a nyugati pályaudvar területére vitte, ahol egy cson-
ka vágány melletti gödörbe elrejtette. előbb azonban megnézte a tar-
talmát, s a benne talált valutabeváltó lapot széttépte. innen a
pályaudvari söntésbe ment, ahol a keresésére indult sértett a hajnali
órákban felismerte őt, rendőrt hívott, s így a tolvajt elfogták.
a csomag rövidesen visszakerült tulajdonosához.

a központi kerületi bíróság varga tibort nyolchónapi szabad-
ságvesztésre ítélte. a döntést az ügyész tudomásul vette, abban var-
ga is megnyugodott, így az ítélet jogerős. /mti/

--

bb. 5. „marina”, mérlegek jugoszláv-magyar kooperációban

vid/ká/rj -cz

1972. szeptember 20.

mérleggyártási kooperáció kezdődött a hőmezővásárhelyi met-
ripond, illetve jugoszláviai partnere, a szabadkai metalija mér-
leggyár között. elsőként a marina nevű háztartási mérlegek közös
gyártását kezdték meg. az együttműködés előnye, hogy a két vál-
lalat együtt szezeres nagyságrendű sorozatgyártásra rendezked-
hetett be, ami az önköltség alakulását kedvezően befolyásolja. a
szabadkán gyártott, s hozzánk kerülő háztartási mérlegalkatrészek
ellentételeként - mintegy 100,000 dollár értékben - hőmezővárhelyen
különleges optikai-vagyis a mérési eredményt fényszámjegyekkel
mutató - üzemi, raktári mérlegeket gyártanak jugoszláviának. az
eredményes együttműködés lehetőségeinek még jobb kihasználására tár-
gyalásokat folytatnak új típusú fürdőszobamérlegek közös gyártásá-
ról is. /mti/

--

- 8 -

bb. 10. aczél-beszéd

tf/rj zs

1972. szeptember 20.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk -
rövidítve- azt a beszédet, amelyet aczél györgy, az mszmp
központi bizottságának titkára tart szerdán az oktatáspolitikai
aktíván.

az anyag e m b a r g ó s, csak jelzésre használható!

x x x

aczél györgy a párt központi bizottsága nevében köszön-
tötte a közoktatáspolitikai aktíván megjelent pedagógusokat;
a pártszervek, tanácsok és főhatóságok tisztségviselőit. idéz-
te a párt x. kongresszusának az oktatásügyre vonatkozó hatá-
rozatát, majd így folytatta:

- a x. kongresszus elhatározásának tett eleget központi bi-
zottságunk, amikor sokoldalú elemzés után - alig három hónapja-
oktatásügyünk helyzetéről és fejlesztésének feladatairól hatá-
rozatot hozott. a határozat és a központi bizottság ülésének
egyéb dokumentumai azóta nyilvánosságra kerültek, önként is
ismertté váltak. e dokumentumokat a szélesebb közvélemény és a
pedagógus társadalom egyaránt örömmel, helyesléssel fogadta.

- tíz és százazrek éveken át tartó, tudatos, szívós, összehan-
golt munkájára, a társadalom aktív és felelős segítségére van szük-
ség ahhoz, hogy a párt határozata valóság legyen, hogy iskoláink,
oktatásügyünk eredményesebben szolgálhassa a mára és a holnap-
ra vonatkozóan megfogalmazott szocialista igényeket.

a végrehajtásban illetékes szervek feladataira utalva aczél
györgy rámutatott:

- rendkívül fontos, hogy milyen központi intézkedések szület-
nek az oktatás fejlesztésére, de a siker végső soron azon múlik,
mit tesznek azok, akiknek mindennapi munkája az oktatás- nevelés;
akik nap mint nap találkoznak tanítványaikkal, a tanulóifjúság-
gal. lesz-e elég öntevékenység, kezdeményezés bennük, hogy a ha-
tározat alapján cselekedjenek, s ne várjanak mindent felülről.

/folyt.köv./

- 9 -

- a társadalmi aktivitás széleskörű kibontakoztatása nélkülözhetetlen a központi bizottság határozatának végrehajtásához. a köznevelés ügye a legszélesebb értelemben vett közös ügy, társadalmi ügy.

ezután a közoktatáspolitikai határozatban megfogalmazott célok realizálásáról szólt, s kiemelte:

- a sikeres munkához számba kell venni lehetőségeinket. másként irreálisakká válnának céljaink, s akkor - a végrehajtás során - a legjobb elgondolások és törekvések is csak illúziók maradnának. az irreális - bármily szép célokat fogalmaz meg - a fejlődés ellen hat. ezért nem tettünk most javaslatot iskolarendszerünk szerkezetének lényeges módosítására sem.

- a határozat tervszerű, összehangolt végrehajtásához elsősorban a feladat egységes értelmezése szükséges. a végrehajtásban érdekelteknek gondolataikat, elképzeléseiket közösen kell kialakítaniuk, megbeszélniük. a megvalósítás folyamatában az irányító szerveknek is önkontrollra, kontrollra van szükségük. a hosszú évekre szóló, szisztematikus munka kezdetén - és közben - az apróbb-nagyobb hibákat, tévedéseket presztízsvédelem nélkül korrigáló munkastilusra van szükség,...

a továbbiakban aczél györgy vázolta az oktatásügynek a két világrendszer harcában betöltött szerepét, majd a szocialista oktatásügy céljait fejtette ki:

az oktatásügy fejlesztésének alapvető kérdésére adott szocialista válasz: olyan sokoldalúan művelt, elméletileg és gyakorlatilag képzett szakemberek nevelése, akik gazdagodnak a kultúra által és gazdagítják a kultúrát; akik a dialektikus materialista világnézet és a szocialista erkölcs alapján gondolkodnak és cselekednek; akik a valóság változásait, a történelem menetét a marxizmus-leninizmus, a szocializmus szellemében képesek megítélni; akik a szocialista társadalmi, közösségi élet aktív résztvevői a szocialista építés részesei.

/folyt.köv./

vagyis oktatási intézményeink alapvető célja, hogy készítse fel a fiatalokat a társadalmi életre: a munkára, a szakmára ugyanúgy, mint a közösségi életre, a szabadidő értelmes és kulturált kitöltésére. mindezt úgy, hogy olyan alapokat adjon, olyan készségeket fejlesszen ki a fiatalokban, amelyek lehetővé teszik permanens önképzésüket gyorsan fejlődő tudomány- és technika korában, a fejlődő szocialista társadalom világában.

az előadó ezután kitért a határozat megvalósításának tartalmi, tárgyi és személyi feltételeire, majd az egyes iskolatípusok fejlesztéséről szólt:

- elsősorban az általános iskola színvonalát kell javítani, csökkentve az egyes iskolák közötti színvonalkülönbségeket. a szakmunkásképző intézetekben képezzük a munkásosztály utánpótlásának jelentős részét. a képzési célok itt megfelelőek, a színvonal emelése döntően a feltételektől függ.

- a minőségi színvonal emelése a feladat a középiskolák esetében is. a szakközépiskola tetszetős - minden irányu továbbtanulást, szakmunkási alapismereteket és technikai alapot célul tűző -, de teljesíthetetlen feladata helyébe lépő szakirányu továbbtanulást és szakmunkásbizonyítványt biztosító - képzés nem hátra, hanem a minőség felé történő lépés.

a referátum a továbbiakban azt indokolta, miért nem tűztük ki most célul az iskolarendszer szerkezetének megváltoztatását. ezzel kapcsolatban aczél györgy hangoztatta:

- mai strukturánk rendkívül sok tartalékot rejt magában; az alapozásban, a gyermekek nevelésében, a képzések differenciált kifejlesztésében.

- igaz, hogy a gyerekeknek ma már 91 százaléka elvégzi a nyolc osztályt, de még 9 százaléka nem! öröm, hogy már a felső tagozatosok 95 százaléka részére biztosítottuk a szakos oktatást, de bennünket az izgat, sarkall, hogy a gyerekek 5 százaléka még most is osztatlan iskolába jár! az általános képzés időtartamának kibővítése jelenleg nálunk még jobban növelte volna a városi és falusi iskolák közötti különbségeket, ami a továbbtanulás feltételeit tekintve a legjobb esetben is stabilizálta volna a területi és rétegkülönbségeket. ez pedig fontos politikai kérdés, sőt általános társadalmi probléma! a szülői ház különbségei a fizikai dolgozók hátrányára objektív társadalmi viszonyok következményei, amik ha fokozatosan csökkennek is, még hosszabb ideig fennállnak.

/folyt.köv./

bb. 10. / aczél... 3. folyt./rj

az előadó részletesen foglalkozott a továbbiakban az oktatásügy központi szerveinek leglényegesebb feladataival, majd tartalmi kérdésekre áttérve így folytatta:

- a jövő követelményeit nem teljethetjük úgy, hogy megkísérlünk mindent tételesen megtanítani, amire 25-30 év múlva szükségük lesz napjaink fiataljainak. ez lehetetlen. lehetetlen mindenekelőtt azért, mert nem tudjuk pontosan, mire lesz szükségük, s lehetetlen azért is, mert nem csupán a jövőre kell felkészülniük, hanem a mára is. nem dolgozunk eredményesen, ha valakit előkészítünk a jövő technikájára, de az iskolából kislépve a maival kell dolgoznia.

- ezért mondja a határozat, hogy mindenben - az oktatásban éppúgy, mint a nevelésben - az alapokat kell adnunk az iskolában és gondolkodni kell megtanítanunk, a továbbképzésre kell felkészítenünk.

- nem csupán a humán és reál tudományok helyes arányait kell biztosítani, hanem esztétikai műveltséget, magasfoku testkulturát és mindenek felett a szocialista eszmékhez való pozitív viszonyt. nem csupán ismeretekre van szükség, hanem - azok jól szelektált körén túl - az egész személyiség, a világnézet, az erkölcsi tudat és a képességek magas színvonalu kiművelésére is. ennek is akadálya az a maximalizmus és lexikalizmus, amely elsősorban a kedvezőtlenebb helyzetben levő gyermekeket sújtja, akiknek képességei nem rosszabbak, esetleg jobbak társaiknál, de a szülői házban kevesebb művelődési anyagot ismerhetnek meg.

- vita folyik az iskolában nyújtandó egységes műveltség és differenciálás problémáiról. van olyan nézet, amely szerint az alapozó, általános iskolában nyújtandó egységes műveltség nem tűri a differenciálást. mi úgy véljük, hogy bizonyos standard ismeretkörökön túl - amelyek alapot szolgáltatnak a szakismeretek, vagy az egyes tudományágak irányában - tekintettel kell lenni az egyéni hajlamok, képességek kibontakozására is. a szocialista forradalom megnyitotta az utat a teljes, a sokoldaluan fejlett ember nevelése felé. ez természetesen nem jelenti azt, hogy a műveltség minden területén mindenkinek ugyanazt kell tudnia. ahogy Makarenko írja: „korunkhoz méltó szervezési feladat csak olyan módszer megalkotása lehet, amely egyfelől általános és egységes, másfelől minden egyénnek megadja a lehetőséget, hogy kifejlessze képességeit, megőrizze egyéniségét, s hajlamainak megfelelően előre haladjon... nem egyoldalú műveltséget akarunk adni, csupán arról van szó, hogy a mindenki számára kötelező alapismereteken túl, a jelenleginél nagyobb szerepet kapjon az egyéni hajlam és képesség...”

/folyt.köv./

- 12 -

bb. 10. /aczél... 4. folyt./rj

az előadó a továbbiakban beszélt az osztályozás kérdéséről, majd az iskolai kísérletekről szólva megjegyezte:

- a tartalmi fejlesztés nem nélkülözheti a koncepció kialakítása után a kipróbálást, majd bevezetésük feltételeinek gondos megtervezését. nagyon fontos ezért, hogy rövidesen kialakuljon a kísérleti iskolák hálózata és ösztönzést kapjanak a kísérletezésre, az új módszerek kutatására más iskolák pedagógusai is,..

a központi bizottság titkára részletesen foglalkozott a megyei tanácsok és a helyi művelődési apparátusok feladataival, majd a pedagógusokról szólva hangoztatta:

- központi bizottságunk határozatának megvalósításához nélkülözhetetlen a pedagógusok egyetértése, tudatos tevékenysége. minden okunk megvan rá, hogy bizzunk abban: a nevelők megértik céljainkat és munkájukat, hivatásukat azok elérésének szolgálatába állítják, fejlesztik tudásukat, felkészültségüket, s a jó ügy érdekében nem sajnálják erejüket, idejüket sem.

- a reálisan megfogalmazott követelmények teljesítésének hogyanjában a pedagógusok kapjanak nagyobb lehetőséget. a követelményeket egyértelműen kell megfogalmazni és azok teljesítését kell természetesen a gyermekközösség helyzetének ismeretében - a pedagógus munkája értékelésének meghatározójává tenni.

- a pedagógiai-oktatási módszerek nagyobb szabadságának alapvető feltétele a jól képzett pedagógus. e téren is van tennivaló. jelzések érkeztek, hogy a pedagóguspályán - helyenként - kommerciális szempontok kezdenek érvényesülni a pályázatok elbírálásánál, új pedagógusok alkalmazásánál. mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy a pályázatok elbírálásánál objektív értékek és érdekek érvényesüljenek.

a referátum nagy teret szentelt az iskolák belső életének, a tantestületi demokratizmusnak:

/folyt.köv./

- 13 -

bb. 10. / aczél... 5. folyt./rj

- biztosítani kell, hogy a pedagógusok beleszólhassanak az iskola egészét érintő kérdésekbe. demokratizmusra csak az a pedagógus képes nevelni, aki maga is gyakorolja ezt. nevelésünk nem lehet eredményes olyan oktatási intézményben, ahol maguk a pedagógusok sem élhetnek demokratikus jogokkal, ahol nem érzik, hogy közülük van mindahhoz, ami az iskolában történik.

- az igazgatónak természetesen politikai elkötelezettségben, világnézeti meggyőződésben, szakmai tudásban, vezetőkészségben, emberségben beosztottjai előtt kell járnia. ezt kell segítenie az iskolai demokratizmusnak is.

- abból kellene kiindulni, hogy az embereket nem lehet és nem szabad kiskorúknak minősíteni. nem véletlen, hogy éppen azokban az iskolákban vagy sok kívánnivalót maga mögött a tanár-diák viszony, ahol a pedagógusok és a tantestületek vezetői között sem mondható kedvezőnek a kapcsolat. nyitni kell lennie az iskolavezetésnek. az iskola egészét érintő döntéseknek a tantestület nyilvánossága előtt kell megszületniük.

aczél györgy részletesen beszélt a határozat végrehajtásának az iskolákban megvalósítandó időszerű feladatairól. kiemelte a túlterhelés csökkentésének követelményét, a bukásokkal összefüggő problémákat, majd így folytatta:

- ha a gyerekekben felébresztjük az érdeklődést a tudás iránt, akkor életük végéig érdeklődő emberek lesznek, olyanok, akik fogékonyak az új iránt. akkor képesek lesznek arra, hogy a nehezebb tananyagot is megtanulják. aki pedig az iskolában megszokja a tanulást, a munkát, dolgozó ember lesz felnőtt korában is. s ez az egyik legfontosabb cél: a munkaszeretetre való nevelés. az, hogy a tanuló már az iskolában megérezze a becsületesen elvégzett munka szépségét, jó ízét, megértse azt, hogy az élet legnagyobb öröme, az értelmes élet legfőbb biztosítékát csak a jól elvégzett munka adhatja meg.

/folyt.köv./

M

- 14 -

bb. 10. / aczél... 6. folyt./rj

- azt is el kell érniünk, hogy a nehezebb vagy az igen nagy erőfeszítést igénylő munka elől se futamodjanak meg a tanulók. hozzá kell edzeni ifjúságunkat az erőpróbákhoz. az ifjúság vállalja is a nagy erőfeszítéseket igénylő feladatokat, ha azt tapasztalja, hogy munkájának értelme van. ha valaki például meg tudja értetni a gyerekekkel, hogy a matematika nem egyszerűen csak egyike a tantárgyaknak, hanem olyan ismeretek hordozója, amelyekkel meg lehet tanulni logikusan gondolkodni, akkor a gyerekek az ilyen pedagógus vezetésével megszeretik és meg is értik a számok tudományát.

- de ugyanakkor nem szabad túlzásba vinni, abszolutizálni az érdeklődésselkeltés helyes elvét sem. nyilvánvaló ugyanis, hogy mint az életben mindenütt, sok „nemszeretem munkát”, kell elvégezni az iskolában is. éppen ezért kötelelességteljesítésre, felelősségre, dolgozni-tudásra kell nevelni tanítványainkat.

- az ifjúságnak az ismeretekkel együtt azt is meg kell tanulnia, hogy munkájával nemcsak a saját, de a társadalom érdekeit is szolgálja. ugyanakkor arra is nevelni kell, hogy a társadalom fejlődésével járó újabb és újabb jelenségek ne érjék a fiatalokat váratlanul.

az iskolai nevelés feladatait válaszolva, aczél györgy megjegyezte:

- felelősséggel élő, kötelességtudó, közösségi embereket akarunk nevelni. ilyeneket nevelni azonban csak közösségben lehet, olyan közösségben, amelynek legfőbb szervezője maga a pedagógus. a közösségi nevelés legkitünőbb terepe pedig az ifjúsági szervezet.

beszéde befejező részében a központi bizottság titkára a pártszervek és szervezetek feladataira tért ki. mint mondta, a pártszervezeteknek mindenképp az a feladatuk, hogy segítsék a határozat megismertetését, megértését, politikai munkával szerezzék meg a pártion kívüli pedagógusok egyetértését.

/folyt.köv./

M

- 15 -

bb. 10. / aczél... 7. folyt./rj

- a kommunisták legyenek kezdeményezők azoknak a feladatoknak a kiválasztásában, amelyekhez az iskolában már most hozzá lehet kezdeni. ne alakulhasson ki olyan sorrend, hogy első a felettes szervek lépése, intézkedése, s azt követik az iskoláké, s olyan értékrend sem, amelyben értékesebb a távlati teendők ki-munkálása, mint a mai feladatok ellátása.

- a pártszervezetek, az iskolai feladatoknál elmondotta-kon túl, gondoljanak az oktató-nevelőmunka színvonala emelésének olyan feladataira is, mint a pályaválasztás gondos előkészítése, a tanulói önkormányzat, a köteleességek és jogok értelmezésének to-vábbfejlesztése; a pedagógusoknak az önállóbb munkára való fel-készítése stb.

- pártszervezeteink legyenek ösztönzői a pedagógusok szervezett továbbképzésének és önképzésének, egyben bírálói az időt rabló, sok haszonnal nem járó, évek óta ugyanazt verkliző formális megoldásoknak - mondotta többek között, s kérte, hogy az oktatás magasabb színvonalra emelését célzó feladatok megoldásában a kommunisták és párton kívüliek, a párt- és állami szervek, a pedagógus-társadalom cselekvően működjen közre. /mti/

..-

bb. 11. ilku-beszéd

i/szó/tr/rj zs

1972. szeptember 20.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk - némi rövi-dítéssel - ilku páll művelődésügyi miniszter felszólalását, amely a közoktatáspolitikai aktíván hangzik el.

az anyag e m b a r g ós, csak jelzésre használható.

x x x

a művelődésügyi miniszter rámutatott, hogy a központi bi-zottság ülését követő nyári tanítási szünet után elérkezett az ide-je a határozat megismertetésének, a jó végrehajtáshoz szükséges egységes értelmezés kialakításának, a feladatok területi és is-kolai kibontásának. megjegyezte, hogy általában a művelődés-ügyi minisztériumnak operatívabban és rugalmasabban kell végeznie munkáját. ezután így folytatta:

/folyt.köv./

- 16 -

bb. 11. / ilku... 1. folyt./rj

- a középfoku oktatási intézmények a párthatározat értelmé-ben a területi tanácsok hatáskörébe kerülnek. Lázár György elv-társsal egyetértünk abban, hogy tanácsi irányításuk feladata egy helyre összpontosuljon, a lényegesen megerősítendő művelődés-ügyi osztályok kezébe kerüljön. minden esetleges félreértés elkerü-lésére hozzáteszem: az általános felügyeletet a művelődésügyi osztály részének tartjuk, amely utasítási jogkörrel felruházva látja el feladatait; a szakfelügyeletet pedig úgy fogjuk fel, mint amely a művelődésügyi osztály operatív irányítása alatt működve tanácsa-dással, információk közvetítésével segíti a tartalmi feladatok színvonalas megoldását.

- a területi felügyelet mellett természetesen megvannak a mi-nisztérium felügyeleti, ellenőrzési feladatai, s ezeket a jövő-ben - részben a tanácsi felügyelet munkájára támaszkodva- haté-konyabban kell nekünk is ellátni. kérem a megyéket- eddigi közre-működésüket folytatva- továbbra is vegyenek részt a felügyeleti szabályzat végső kidolgozásában. ugyancsak kidolgozzuk az érvény-ben levő jogszabályok-törvényerejű rendeletek, kormányrendeletek-módosítására vonatkozó javaslatainkat.

- a központi bizottság határozata különös súlyt helyez az ál-talános iskolák fejlesztésére és a közöttük lévő színvonalbeli különbségek csökkentésére. ennek tesz eleget a kormány azzal, hogy 1973. 1. félévében napirendre tűzi az alsófoku oktatás fej-lesztését. előterjesztésünkben ki kell térnünk az óvodai ellá-tottság szintjének emelésére, az általános iskolai szakrend-szerű oktatás kiterjesztésére, az intézmények közti különbségek csökkentésére, az iskolák felszerelésének kiegészítésére, a körzeti iskolai és diákotthoni hálózatnak a célcsoportos beru-házási elv alkalmazásával történő fejlesztésére, továbbá a gyer-mekvédelmi és a gyógypedagógiai intézmények fejlesztésére.

- ugyancsak a jövő évben szabályozni kívánja a kormány a pedagógusok képzési és továbbképzési rendszerét. az általános iskolai nevelőképzés továbbfejlesztésének terve elkészült. a párt-határozat alapján javasoljuk, hogy a tanítóképző intézetek válja-nak a tanárképző főiskolák kihelyezett karaivá, az óvónő-képző intézetek pedig a területileg illetékes tanárképző fő - iskola intézeteként működjenek.

/folyt.köv./

- 17 -

NA

bb. 11. / ilku... 2. folyt./rj

- még ebben az évben javaslatot kell beterjeszteni a kormányhoz a pedagógiai tudományos kutatások és kísérletek tárgyában. Itt is jól oda kell figyelni a központi bizottság bírálatára: véget kell vetni a bizonytalan, határozatlan célú és határidejű kutatásoknak, jogaikba kell iktatni a kísérleteket.

- további és később sorra kerülő kormányelőterjesztéseinkben a pedagógusok élet- és munkakörülményeinek javításával, a munka melletti iskolai rendszerű továbbtanulással, az iskolahálózat fejlesztési tervével foglalkozunk.

a művelődésügyi minisztérium saját hatáskörében kiadandó intézkedésekre áttérve, ilku pál a tananyagcsökkentés és az osztályzás témakörébe tartozó kérdésekkel foglalkozott. a túlterhelés csökkentésével kapcsolatban hangsúlyozta:

- ismerjük a tantervi tervezés nehézségeit; emlékszünk a legutóbbi tantervi vitákból a szakmai körök erőszakos igényeire és a mi gyengeségünkre; tudjuk, a maximalizmus világjelen-ség, nem valami magyar sajátosság- mégis, mindezek ellenére most az a kötelességünk, hogy gyorsan és határozottan cselekedjünk.

a tananyagcsökkentés egyik célja, hogy időt és energiát szabadítsunk fel a világnézeti, erkölcsi nevelés szempontjából is fontos anyagrészek alapos megtanítására. a tantárgyi koncentráció javításával, az átfedések megszüntetésével, integrált ismeretkörök kialakításával ugyancsak jobban kiemeljük az összefüggéseket.

- a tananyag dolgában most egy év alatt „csak”, erre vállalkozunk. az olyan témákban pedig, mint az integrált ismeretek / vagy komplex tantárgyak/ tanítása, a fakultatív tantárgyi rendszer, kerettantervek, továbbá a matematika, az anyanyelv tanításának korszerűsítése, állampolgári, jogi, gazdasági ismeretek tanítása stb. megindítjuk a munkálatokat, s velük párhuzamosan a kísérleteket.

- bejelenthetem, hogy e tanév végén megként mintegy 10-15 - a művelődésügyi osztályokkal egyetértésben kijelölt- általános iskola első osztályában próbaképpen teljes egészében megszüntetjük az évismétlést, s az 1973/74. tanévtől kezdve általánossá tesszük ezt a gyakorlatot. ugyancsak még ebben a tanévben mind az általános, mind a középiskolában eltöröljük az átlagosztályzatot. az általános iskolában ujonnan induló tantárgyakban, továbbá az ötödik osztály minden tantárgyában félévkor a tanulók nem kapnak a jövőben osztályzatot.

/folyt.köv./

- 18 -

bb. 11. 1/ ilku... 3. folyt./rj

a feladatok közül említette a miniszter a tantestületi demokratizmus fejlesztését, a pedagógusok megterhelésének növelését. a pedagógusokkal szembeni követelményekről szólva kiemelte: kérjük új törekvéseink iránti megértésüket, segítségüket, de meg kell követelnünk tőlük a határozatok alkotó és öntevékeny végrehajtását, a kezdeményezést az oktató-nevelő munka eredményességének fokozásában.

a továbbiakban rámutatott: - nagyon össze kell fognunk a területi tanácsokkal a falusi általános iskolai, továbbá a területi középiskolai kollégiumok építése, célcsoportos beruházásként kezelése érdekében.

kedves elvtársak! a központi bizottság határozatának végrehajtása több éven át tartó folyamatos munkát igényel. a maga posztján mindenkinek a maximumot kell nyújtania. a kb-határozat elégséges és világos perspektívát ad rövid, közép- és hosszú távra egyaránt. a magyar oktatásügy történetében először fordul elő, hogy 15 évre szóló egységes párt- és állami programunk van a köznevelés fejlesztésére. ez önmagában óriási segítséget jelent munkánk társadalmi megbecsülésében és előbbre vitelében. körültekintő végrehajtása céltudatos, ütemes munkát igényel mindnyájunktól.
/mti/

--

bb. 12. Lázár-beszéd

t/zs/tr/rj zs

1972. szeptember 20.

rendelkezésre bocsátjuk Lázár György munkaügyi miniszter felszólalásának - kivonatos-szövegét. a felszólalás a szerdai közoktatáspolitikai aktíván hangzik el.

e m b a r g ó: feloldásig!

x x x

a munkaügyi miniszter egyebek között aláhozta, hogy az ipari és mezőgazdasági szakközépiskolákban az új képzési célnak megfelelő tantervi változtatásokkal, a szakma gyakorlati követelményeinek elsajátításához szükséges oktatási idő biztosításával lehetővé kell tenni, hogy mindenekelőtt az elmélet-igényes szakmákban szakmunkásokat képezzenek. ezért össze kell hangolni a szakmunkásképző intézetekben és a szakközépiskolákban folyó képzés tartalmát és a létszámokat. abból kell kiindulni, hogy a jövőben mindkét iskolatípus szakmunkásképzési célt szolgál azzal, hogy a szakközépiskolák egyben a felsőfokú szakirányu továbbtanulásra is felkészítenek. mindkét képzési cél azonos értékrendű, egyik nem előzi meg a másikat.

/folyt.köv./

- 19 -

- a szakközépiskolák e kettős célt végső soron akkor tudják jól megvalósítani, ha az iskolatípuson belül
- a szükségletnek megfelelően kialakított hálózatban minden egyes iskolának kialakul a tiszta profilja;
- elkerüljük, hogy a két iskolatípusban azonos szakmákban párhuzamosa képzés folyék;
- elkészülnek az új tananyagok;
- megteremtődnek a képzés kívánatos személyi és tárgyi feltételei.
- azt a feladatot is magunk elé tűztük, hogy azok számára, akik a jelenlegi szakközépiskolákban végeztek vagy végeznek a közeljövőben, lehetővé tegyük a teljes értékű szakmunkásbizonyítvány megszerzését. ennek célszerű módját természetesen még ki kell alakítani.

az egységes szakmai képzés megvalósításában jelentős előrelépést jelent majd a szakmunkásképzésben az ugynevezett hagyományos és emeltszintű tagozat egységesítése. sor kerül az általános iskola és a szakmunkásképző iskola közismereti tananyagának egységes alapokon, egymásra építve történő megtervezésére. a művelődésügyi, illetve a munkaügyi minisztérium között egyetértés van abban, hogy ez reális és minden szakmukástanuló számára kötelező tananyag legyen.

- az állami oktatási rendszer felülvizsgálata során szerzett tapasztalatokból megállapítható, hogy az emeltszintű szakmunkásképzésre épülő kétéves - a dolgozók szakközépiskoláiban való - továbbtanulás csak jogilag tekinthető megoldottnak. a szakmunkásképző és szakközépiskola eltérő képzési célja miatt a két iskolatípus főbb tartalmi összehangolása nem volt kielégítően megoldható. problémát jelentett az is, hogy a „b,-tagozatu emeltszintű szakmák mindegyikének nincs is szakközépiskolai megfelelője.

/folyt.köv./

- a határozatban szereplő hároméves esti-levelező tagozat kiépítése a fiatal szakmunkások számára lehetőséget biztosít az érettségi megszerzésére. az az elképzelésünk, hogy ezen idő alatt a fiatal szakmunkások csak közismereti tananyagot fognak tanulni, annyit, amennyivel a szakmunkásképző iskola és a szakközépiskola tananyaga különbözik majd egymástól. maga a kurzus egyébként bármelyik középfokú intézményben megszervezhető, ahol annak feltételei meglesznek.

a felnőttkori munkások képzésének nagy jelentőségéről beszélt a továbbiakban Lázár György. ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy az iskolarendszerű /esti tagozatu/ és a tanfolyami képzés mellett fejleszteni kell a szakmai gyakorlatra épülő egyéni felkészülés lehetőségeit. tanfolyamok útján kívánják megoldani azoknak a középiskolát végzett fiataloknak a szakmunkássá képzését, akik nem tanulnak tovább felső fokozat. arra teremtene lehetőséget, hogy bármyleik szakmát megtanulhassák.

részletesen szólt arról, milyen feladatokat kell megoldaniok a vállalatoknak a felnőtt szakmunkás-képzéssel összefüggésben. a továbbképzésről való gondoskodás a vállalat feladata. saját szükségleteit, és lehetőségeit mérlegelve kell eldöntenie azt is, hogy a továbbképzést milyen formában és mértékben ösztönzi. ugyanakkor aláhozta azt is, hogy a szakmunkásképzés területén - a tartalmi korszerűsítéssel párhuzamosan - hatékonyabbá kell tenni minden szinten az irányítást, növelni kell szervezettségét és csökkenteni a bürokratizmust.

- még igen sok munka, s tisztázni való áll előttünk. meggyőződésem azonban, hogy együttes erőfeszítéssel és jó együttműködéssel újabb lépést teszünk előre a szakmunkásképzés fejlesztésének útján - hangoztatta. /mtl/

--

bb 13. napirenden a vii. kerület kereskedelmi-vendéglátóipari ellátása

t gy/pá/ny zs la

1972. szeptember 20.

a vii. kerületi áruházak és üzletek a 116 ezer lakos ellátásán kívül naponta mintegy félmillió átmenőforgalmat bonyolítanak le. a városrész jelenlegi kereskedelmi vendéglátóipari ellátottságát alapul véve milyen fejlesztésekre van szükség a mostani tervidőszak végéig - e fontos témát vitatták meg szerdán a kerületi pártbizottság és a tanács együttes végrehajtó bizottsági ülésén.

a tanácskozáson elmondták: a városrészben a kereskedelmi egységek forgalma az utóbbi tíz évben megkétszereződött, ezt azonban nem követte területnövekedés, s emiatt a boltok, vendéglátóhelyek rendkívül zsúfoltak. különösen a belvárosi közért helyzete nehéz. üzleteinek nagyrésze kisméretű, alkalmatlan a korszerű kereskedés megszervezésére. a század elején épült garai téri piac, valamint a klauzál téri csarnok „kinőtte” forgalmát, és átépítésük, bővítésük indokolt. a fejlesztési feladatok között említették meg a Lenin körút 1. szám alatti csemege-áruház raktározási gondjainak megszüntetését; a tervek szerint a házban lévő kihasználatlan pincét alakítják át raktározási célokra.

a belvárosi közért vállalat a jövő évben nyitja meg a rákóczi ut 28. szám alatti nagy alapterületű husáruházát. ugyancsak 1973-ra tervezi - a több éve fűdémcsere miatt húzódo - lövölde tér 1. szám alatti önkiszolgáló fűszer-csemege bolt megnyitását.

a városrészben a jövőben elsősorban az önkiszolgáló éttermek számát kell gyarapítani. a tervek szerint a rákóczi ut 66. szám alatti telek beépítése során a földszinti részen önkiszolgáló éttermet létesítenek. a damjanich utca 51. szám alatt önkiszolgáló éttermet rendeznek be. korszerű kisvendéglőt alakítanak ki a dembinszky utca 26. szám alatt lévő munkásszálló helyén. a vii. kerületi vendéglátó vállalat a pátria kávéház átépítésével ön- és gyorskiszolgáló bisztrót alakít ki: az új létesítményt november 7-én adják át és szolgáltatásaival a halló önkiszolgáló éttermet fogja kiegészíteni. a sokat kifogásolt Ludláb étterem generál-tatarozását úgy végzik el, hogy idegenforgalmi igényeket is kielégítő, magyaros stílusú, éjszaka is nyitvatartó vendéglőt rendeznek be: az üzlet átalakítását ez év végéig befejezik. a flekken vendéglő tatarozásával egyidőben jövőre megváltoztatják az üzlet „profilját”, is: az esti és az éjszakai órákban is meleg ételekkel áll majd a vendégek rendelkezésére. /mt1/

7.55/ny

-22-

bb 14. százhusz kilométernyi kövesut a bakonyi erdőségeken

vid/ká/ny -cz

1972. szeptember 20.

a balatonfelvidéki erdő-és fafeldolgozó gazdaságban ma már üzemi feladatnak tekintik az erdei utak építését. a fakitermelés és a szállítás minél kiterjedtebb gépesítése, végső soron a költségek csökkentése nagyrészt ezen múlik. a korszerű utak tetté lehetővé, hogy a gazdaság megkezdje a koncentrált fakitermelési módszer alkalmazását. a gépi erők java részét olyan, hosszabb ideig munkát adó, körzetre koncentrálnak, ahová, egyéb költségtényezőket figyelembe véve, érdemes erdei utat építeni. az új módszerrel lehetőség nyílik arra, hogy minden nehéz fizikai munkát gépesítsenek, és számottevő emberi erő kifejtése nélkül juttassák el a kitermelt szálát a központi rakodókra és a feldolgozó telepekre.

a köves utak hálózatának bővítésével válik lehetővé, hogy a gazdaság - a tavalyihoz képest - az idén mintegy 50.000 köbméterrel több fát termeljen ki.

a bakonyban és a balaton vidékén a köves utak hossza már eléri a 120 kilométert. a teljes erdei uthálózat - a feltáró utakat is hozzászámítva - meghaladja a 180 kilométert. földgépek, szállító járművek, hengerek segítségével, program szerint folytatják vigántpetend, csehbánya, sáska és nyírád környékén az utépitkezéseket. /mt1/

.-.

bb 15. mikrokapszulában a rovarölőszer-30 új eljárás a chinoinban

1 bé/mm/ny 1j -cz

1972. szeptember 20.

a gyógyszergyártási és kutatási tapasztalatok felhasználásával 30 új növényvédőszer állított elő a chinoin. a biológiailag aktív vegyületek szintetizálásában jártas gyógyszergyár alig két év alatt produkálta ezt az eredményt, amelyre már szerteágazó gyártásfejlesztés épülhet.

a nagyszámú újdontság gyártására azonban egyedül nem képes be- rendezkedni, ezért kutató- és gyártópartnereket keresett. a növényvédőszerhez szükséges fontos alapanyagok szállítására a borsodi vegyikombinát és az észak-magyarországi vegyiművek vállalat- között. veszprémi kutatóintézetek a laboratóriumi eljárások nagy-üzemivé alakítását vállalták. a nehézvegyipari kutató intézet elsősorban a formázásra dolgoz ki eljárásokat, meghatározza, hogy miként kell késztermékké alakítani az értékes hatóanyagokat. a szintén veszprémi műszaki-kémiai kutató intézet olyan új eljárás kidolgozásában segíti alchinoint, amellyel a rendkívül mérgező szerves foszforészter hatóanyagú rovarölőszerek veszélyességét csökkentik.

/folyt köv/
8.03/ny

-23-

bb 13. mikrokapszulában....folyt/ny

az eljárás lényege szerint mikrokapszulák vonják be a növényvédőszer néhány molekuláját, s ez a hártyszerű réteg csak a talajnedvesség hatására oldódik fel. az első kísérleti szer a rovikil, amely talajfertőtlenítőként kerül majd forgalomba. ez az eljárás más növényvédőszerknél is alkalmazható lesz majd, s ezzel megszűnik a gyorsan ható mérgek károsító hatása a kezelő személyzet egészségére.
/mti/

..-

bb 19. épül a mura töltése, szabályozzák a pinka folyót

vid/ká/ny -cz

1972. szeptember 20.

még mindig sok munkát adnak nyugat-magyarországon a vízügyi szakembereknek a nyári árvíz okozta károk. a murán és a kerkán nagy gépi erővel dolgoznak a meder, hid és töltésrongálódások helyreállításán. a murán az építés alatt álló birkitői öblözet elmosott töltéseit építik újjá. a munka során tízezer köbméter földet mozgatnak meg. gépláncokat is „bevetettek”. a helyreállítással párhuzamosan építik a töltést, amely 1973-ra készül el.

másik nyugati határfolyónk, a pinka is jelentős vízügyi munkák színhelye. a magyar-osztrák megállapodás alapján zajló szabályozás a nagy esőzések és árhullámok idején szünetelt. most ismét teljes erővel hozzáláttak a kanyargós és eközben hazánkból hatszor ki- és belépő folyó első szabályozásához./mti/

..-

8.10/ny

-2-

Tó 1972

bb 16. tíz új vágóhid és husfeldolgozó üzem építéséről döntöttek

i jf tr ie bh la

1972. szeptember 20.

sertésvágó és husfeldolgozó üzemek építési támogatásáról döntött az a bizottság, amely a mém, az országos tervhivatal, a pénzügyminisztérium és a magyar nemzeti bank szakértőiből alakult, azzal a feladattal, hogy az ilyen létesítmények építésére biztosított 50 százalékos állami támogatást odaitélje. a jelenleginél ugyanis több és főleg nagyobb teljesítményű vágóhidra van szükség ahhoz, hogy a husipar zavartalanul fogadhassa a gazdaságokból érkező szállítmányokat. a vágóhidi „zsfaltság”, enyhítésére és egyúttal a friss hus- és huskészítményválaszték gazdagítására az év elején helyezték kilátásba az 50 százalékos állami költségvállalást azoknak a mezőgazdasági üzemeknek, amelyek hízaldájukhoz vágóhidat és feldolgozó üzemet építenek, mégpedig azzal a feltétellel, hogy az üzemben évente legalább 25 000 sertést vágnak le. *Isertés*

a bizottság 10 megyéből összesen 10 pályázó gazdaság kérelmét bírálta el, és kisebb változtatásokkal valamennyit jóváhagyta. eszerint a következő években a hustermelés és feldolgozás közötti összhang megteremtéséhez biztosítják az évi 600 000 sertés kapacitású vágóhidakat és feldolgozó üzemeket. a jelentkező gazdaságok kötelezik magukat arra, hogy a legkorszerűbb műszaki eljárásokat alkalmazzák és maradéktalanul betartják a higiéniai előírásokat.

az üzemek az ideiglenes ártámogatási okirat kiadása után elkészítik, vagy elkészítettetik a kiviteli tervdokumentációt, s ezután kezdődnek majd meg az építkezések. a munkálatok egy része még a negyedik ötéves terv végéig befejeződik; a mém szakemberei szerint várhatóan évi 200 ezres vágóhidi és feldolgozó kapacitás készül el 1975 végéig, s nem sokkal ezután, az ezt követő egy-két évben adják majd át a többi létesítményt. az új üzemek még kiegyensúlyozottabbá teszik majd a lakosság ellátását. lehetőség lesz például arra, hogy a husfeldolgozó üzemek közvetlenül szállítsák az árut azokra a vidékekre, ahová ma még nagyobb távolságokról és sokszor késedelmesen jut el a friss hus és huskészítmény./mti/

..-

bb 17. az ózdiak 200 ezer forintja a vietnami nép megsegítésére

vid ká bh -cz

1972. szeptember 20.

szeptember első felében az ózdi kohászati üzemek dolgozói 277 tiltakozó röpgyűlésen ítélték el az amerikai imperialisták vietnami agresszióját. a gyűléseken 10.167 dolgozó jelent meg és több mint félezren szólaltak fel: békét követelve vietnamnak. egyidejűleg 52 ezer forintot fizettek be a szolidaritási bizottság számlájára. a nagyüzemi klsz-bizottság a szolidaritási hét alatt kommunista szombatot szervezett, s ennek eredményeként további 147 ezer forintot juttattak a vietnami nép megsegítésére./mti/

..-

- 25 -

8.10

Tó 1972

bb 18. elkészült az első városi közmű-térkép - 70 000 kilométer
közművezeték térképeznek fel

i sb pá ie bh la

1972. szeptember 20.

meglehetősen gyakori eset, hogy valamelyik építkezésen földmunka közben átvágnak valamilyen közművezeték, s általában nem is hanyagságból, hanem egyszerűen azért, mert sok vezeték helye ismeretlen. a szakemberek szerint a vízművek közterületi nyomócső-hálózatának 20 százalékaról nincsenek adatok, amelyek megfelelő tájékoztatást nyújtanának, hogy a vezetékek merre és milyen mélyen húzódnak a föld alatt. ezért nem lehet pontosan nyomon követni, hogy a vezeték melyik szakaszánál szivárog vagy folyik el a víz a meglazult illesztéseknél, vagy kisebb sérülések helyén. csupán a vízművek hálózati vesztesége évente több száz millió forint kárt jelent. az „ismeretlenség homálya”, fedi a csatornavezetékek tíz-tizenöt százalékát, s hasonló gondok vannak a villamoskábelek és telefontelepek hálózatánál is. az ismeretlen közművezetékek felkutatásában a mélyépítési tervező vállalat szakemberei szereztek nagy gyakorlatot, 18 év alatt főként ipari üzemek és telepek területén 16 ezer kilométer hosszú vezeték helyét állapították meg. ezért az építésügyi és városfejlesztési minisztérium ezt a vállalatot bízta meg, hogy dolgozzon ki javaslatot a közművek egységes nyilvántartására, s kísérletként készítsék el balassagyarmat közműtérképét.

a vállalat dolgozó elektronikus műszerekkel kutatták fel a város víz-, csatorna-, telefon- és elektromos vezetékeit. mintegy 350 kilométer hosszú vezeték pontos helyét állapították meg. a munka befejeződött, s így balassagyarmat az ország első városa, amelynek minden közművezetékét egységes elvek szerint mérték fel és rajzolták térképre. minden közműről külön térkép készült, ugyanakkor kidolgoztak egy összesített térképet is, amelyen valamennyi közműfajta vezetékének helyét feltüntették. a kutatások során a műszerek az utburkolat alatt többszáz elfedett csatornatisztító és vízvezeték aknát derítettek fel. a karbantartásnál fontosak ezek az aknák, ezért a vizsgálatok alapján feltárják a tisztítónyilásokat. az új közműtérkép lehetőségét nyújt arra, hogy most már napra készen kövesse a nyilvántartás és a térkép a hálózat bővítését, s minden építkezéskor külön vizsgálat nélkül figyelmeztessék az építőket, hol kell vigyázni, nehogy átvágjanak, megsértsenek valamilyen vezeték.

újabb vállalatok közreműködésével a jövő évben elkészül veszprém és szombathely közműtérképe is. kidolgozták már azt a tervezetet is, amely szerint nyolc év alatt mintegy 70 ezer kilométernyi különféle közművezeték felderítésével 354 település kaphatná meg részletes közműtérképét. az építésügyi és városfejlesztési minisztérium ugyanis arra készül, hogy az érdekelt társhatóságokkal egyetértésben a jövő év második felében országos hatállyal elrendeli a közművek kötelező és egységes nyilvántartását, amelynél nélkülözhetetlenek a közműtérképek.

/mti/

--

- 26 -

8.15 bh

bb 20. a bkv jelenti

i hz mm bh hgy

1972. szeptember 20.

szeptember 21-én reggel 8.30 óra délután 13.30 óráig a nagy Lajos király uton a bosnyák tér és az egressy tér között vágányszabályozási munka folyik. ez idő alatt a 62-es villamos pestujhely - rákospalota - bosnyák tér, a 64-es a füredi ut és egressy tér között közlekedik, a 68-as pedig a mórlicz Zsigmond körtértől a rákospatakig jár csak. a szünetelő villamosforgalmat a bkv autóbuszokkal pótolja.

az egressy uton az egressy tér és mogyoródi ut között a 22-én reggel 8.30 órától délután 13.30 óráig tovább folyó munkálatok miatt a 64-es villamosok a mogyoródi ut és a füredi ut között közlekednek. a szünetelő villamosforgalmat itt is autóbuszok beállításával pótolják.

mindegyik, villamosjáratot helyettesítő, autóbuszra érvényesek a villamosjegyek és bérletek./mti/

bb 21. bondor józsef hazaérkezett chiléből

t sb/mm/ny hgy

1972. szeptember 20.

bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter a szerdára virradó éjszaka hazaérkezett chiléből, ahol a chilei kormány meghívására részt vett a közös ügyünk a lakás címmel megrendezett nemzetközi konferencián és megtekintette a nemzetközi lakásépítési kiállítást, amelyen a magyar építőipar is bemutatta a lakásépítési program teljesítésében elért eredményeit.

bondor józsef miniszter megérkezése után nyilatkozott chilei utjáról az mti munkatársának:

- a nemzetközi lakásépítési kiállítás és a konferencia sikere is azt mutatja - mondotta -, hogy világszerte nagy érdeklődés és rokonszenv kíséri a chilei népi egység kormányának nagyszabású lakásépítési programját, amelynek célja a nagyvárosok bádoggviskós nyomornegyedeinek felszámolása, a munkás és dolgozó tömegek életkörülményeinek gyökeres megváltoztatása. ezeken a találkozókon a szocialista országok, az összes dél-amerikai állam és más világrészekből is jónéhány ország képviselői megvitatták a lakásépítés technológiai és lakáspolitikai kérdéseit.

/folyt köv/
9.15/ny

-27-

10.10.85

bb 21. / bondor józseffolyt/ny

- természetesen magam is részt vettem a konferencia munkájában, és örömmel tapasztaltam, hogy nagy figyelmet keltettek Magyarország lakásépítési eredményei. ezt a megállapításomat támasztja alá az is, hogy a kiállítás alkalmával rendezett nemzeti estek sorozatában a magyar est iránt nyilvánult meg a legnagyobb érdeklődés.

- a kétoldalu magyar-chilei kapcsolatok fejlesztéséről tárgyalásokat folytattam chilei államférfiakkal. dr. salvador allende köztársasági elnökkel két alkalommal is találkoztam. elismeréssel szólt Magyarország fejlődéséről és nagyra értékelte azt a politikai, erkölcsi és gazdasági támogatást, amelyet a magyar nép chilének nyújt. a kétoldalu építésügyi kapcsolatok kialakításáról több esetben tárgyaltam Luis matte valdes építési és lakásügyi miniszterrel és marcos alvarez garcia államtitkárral. az országaink közötti nagy földrajzi távolság miatt elsősorban a műszaki-tudományos építésügyi együttműködésre, a kölcsönös információcserére és a szakemberek tapasztalatszerző látogatásaira látunk lehetőségeket. chilei partnereinket főként a házigyári építési módszerek, a magyar lakáspolitikai elvek és a területfejlesztési tervek témái érdeklik. rövidesen chilei szakértő delegáció jön Magyarországra, hogy a lakásépítés technológiai módszereit és a tervezést tanulmányozzák. kötelességünknek érezzük, hogy a chilei nép felemelkedését szolgáló nagy lakásépítési program megvalósítása érdekében a lehető legnagyobb szakmai segítséget nyújtsuk e távoli ország szakembereinek, - fejezte be nyilatkozatát bondor józsef miniszter. /mti/

..-

bb 22 országos közoktatáspolitikai aktiva a parlamentben
t szö-ro-tf-pr/mm szb hgy 1972. szeptember 20.

szerdán egésznapos közoktatáspolitikai aktivát tartottak a parlament kongresszusi termében. a tanácskozáson megvitatták az mszmp központi bizottságának 1972 június 15-i - az állami oktatásról szóló - határozatával kapcsolatos feladatokat. az aktiva elnöke nagy miklós, az mszmp kb tudományos, közoktatási és kulturális osztályának vezetője volt. részt vettek a tanácskozás munkájában kommunista és pártönkivüli pedagógusok, a közoktatás párt- és állami vezetői, művelődéspolitikai vezetők, valamint a társadalmi szervezetek képviselői.

a munkaértekezlet referátumát aczél györgy, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára tartotta.

/aczél györgy referátumát - kivonatossan - mai bb 10-es kiadásunkon közöltük, az embergót feloldjuk./

/folyt.köv./

9.57/szb

10.10²⁴

-28-

bb 23. tovább növekedett az alma és import-szőlő kínálat

1 hz/tné/ny hgy

1972. szeptember 20.

bőséges volt a hétközi felhozatal a nagyvásártelepre. szerda reggel burgonyából 2370 mázsa 3.50, vöröshagymából 220 mázsa 3.80, fejeskáposztából 750 mázsa 1.60, vöröskáposztából 130 mázsa 3.60, kelkáposztából 150 mázsa, 2.40, karfiolból 260 mázsa 7.- forint érkezett. nagy mennyiségű paradicsomot 280 mázsa 4.80 és zöldpaprikát 280 mázsa 7.60, raktak ki. valamelyest csökkent a paradicsompaprika felhozatal 30 mázsa, 8.40. uborkából 170 mázsa 4.40, zöldbabból 62 mázsa 7.60, sárgarépből 150 mázsa, 2.40, gyökérből 85 mázsa 5.60, zellebről 72 mázsa 5.60 és salátából 2800 fej, 2 forint érkezett. az őszi gyümölcs ellátás tovább bővül, a különböző almafajtákkal és az egyre bővülő import szőlő választékkal. almából 3430 mázsa 5.80, körtéből 370 mázsa 7.20, szilvából 250 mázsa 5.-, őszibarackból 140 mázsa 4-8 és szőlőből 1890 mázsa 11.80.- érkezett./mti/

..-

bb 24. nemzetközi orvostudományi ülés mosdóson

vid ká bh hgy

1972. szeptember 20.

görgényi-göttche oszkar neves gyermek tüdőgyógyász professzor emlékére szerdán délután a somogy megyei mosdósi tüdőszanatóriumban nemzetközi orvostudományi ülés kezdődött. a korányi frigyés tbc- és tüdőgyógyász társaság, valamint a gyermekorvosok társasága gyermekgyógyász szekciója rendezésében sorra kerülő háromnapos ülésen lengyel, csehszlovák, román és jugoszláv orvosok is részt vesznek. az emlékülést dr. hutás imre docens nyitotta meg, majd dr. kováts ferenc professzor tartott előadást görgényi professzor munkásságáról. a háromnapos ülés előadássorozatának központi témája a gyermekgyógyászat. ezen belül kiemelten foglalkoznak a gyermektuberkulózis helyzetével, illetve a légutúi betegségekkel./mti/

..-

magyar

bb 25. megkezdődtek a somogyi műszaki hetek

vid/ká/ny hgy

1972. szeptember 20.

szerdán délelőtt a somogy megyei pártbizottság kaposvári székházában ünnepélyes külsőségek között nyitották meg a somogyi műszaki hetek rendezvényeit. dr. valkó endre a mtesz főtitkára, a negyedik ötéves terv és az mtesz feladatai címmel tartott bevezető előadást.

/folyt köv/
10.30/ny

-29-

bb 25. /megkezdődtek.....folyt/ny

a műszaki és természettudományos egyesületek somogy megyei szervezete az október 13-ig tartó rendezvénysorozatra gazdag programot állított össze. Kiemelkednek az üzem- és munkaszervezés korszerűsítésével foglalkozó, a munkaszervezés különböző módszereit ismertető előadások. kiállítás és vitát rendeznek a megye közlekedésének jelenlegi helyzetéről és fejlesztési lehetőségeiről, a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztéséről, az élelmiszerek minőségének védelméről. a nemrég megalakult hidrológiai társaság megyei csoportja a somogyi artézivíz feltárásának lehetőségeit vitatja meg. a műszaki hetek programjának befejezésé-
ként október 11-12-én rendezik meg kaposvárott az építésügyi műszaki és műemléki filmapokat./mti/

..

bb 26. ,, gyógykezelik,, a vasuti pályát a balaton északi partján

vid/ká/ny hgy

1972. szeptember 20.

ugynevezett vízszákokat távolítanak el a vasuti pályáról balatonalmádi-fürdő és alsóórs állomások között. a vasuti szaknyelvben találóan vízszáknak nevezett üregek a pályatest vizet át nem eresztő rétegekben keletkeznek, s megtelnek vízzel. ha időben észre nem veszik, deformálják a síneket, s végső soron veszélyeztetik a forgalmat. sok munkát adó és költséges kísérői ezek a vasuti pályafenntartásnak. egyelőre nincs módszer a megelőzésükre. eltávolításukkor levágják a töltéskoronát, kivezetik a vizet, s a helyét vízáteresztő anyagokkal, homokos kavicsal töltik ki.

a balaton menti vasuti pálya mostani ,,gyógykezelése,, miatt az említett szakaszon szerdán és csütörtökön napközben leállították a vonatokat. autóbuszok közbeiktatásával bonyolítják le a személyforgalmat./mti/

..

bb 27. a lakásépítkezések vállalati támogatásáról tanácskoztak szombathelyen

vid/ká/ny hgy

1972. szeptember 20.

a lakásépítkezések vállalati támogatásának tapasztalatait vitatta meg szerdai kibővített ülésén a szakszervezetek vas megyei tanácsának elnöksége. a megye legjelentősebb vállalatainál folytatott felmérés alapján megállapították, hogy a vállalatok dicséretes erőfeszítéseket tettek dolgozóik lakásproblémáinak megoldására.

/folyt köv/
10.40/ny

TóM²⁰

-30-

bb 27. / a lakásépítkezések....folyt/ny

a szombathelyi pamutipari vállalat például a negyedik ötéves tervben 1.800.000 forint, az erdő- és fafeldolgozó gazdaság évente 650 ezer forint támogatást nyújt dolgozóinak erre a célra. a támogatásra vonatkozó szabályokat a kollektív szerződésben rögzítették.

a lakásépítkezés támogatásának leggyakrabban kialakult formája a kamatmentes kölcsön. mértékétől függően rövidebb, vagy hosszabb visszafizetési határidőket állapítottak meg. egyes vállalatoknál a részesedési alap terhére adott kölcsön bizonyos részét el is engedik. a vállalatoknál bizottság dönti el, hogy kik részesülhetnek támogatásban. az elbírálásnál a dolgozó munkáját, vagyoni, jövedelmi és szociális helyzetét veszik figyelembe. a támogatásban részesülők között jelentős számban vannak fiatalok is. az erdő- és fafeldolgozó gazdaságnál például 1971-ben a támogatottak 38 százaléka, 1972-ben pedig 43 százaléka volt 30 éven aluli. hasonló az arány a többi vállalatnál is. a vállalatok a pénzkölcsönön kívül különböző anyagokkal, fuvarral, szakipari munkával, műszaki ellenőrzéssel, tervdokumentációval és más módon is segítik az építkezőket.

a tanácskozáson felhívták a vállalati szakszervezeti bizottságok figyelmét, hogy kezeljék továbbra is kiemelt feladatként a dolgozók lakásépítkezéseinek támogatását./mti/

..

bb 28. közlekedési balesetek

pá bh hgy

1972. szeptember 20.

a xix. kerületi gyorsforgalmi uton^a víztorony utcával szemben lévő vasuti feljárón tihanyi emilné 47 éves eladó, budapesti lakos személygépkocsijával gyorsajtás következtében áttért az uttest baloldalára és összeütközött egy személygépkocsival. tihanyi emilné kórházba szállítás közben a mentőkocsiban meghalt, míg férjét, tihanyi emil 60 éves csoportvezető, budapesti lakost és a másik személygépkocsi vezetőjét lex béla 25 éves autószerelő, vecsési lakost a mentők sulyos, nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállították.

/folyt. köv./

10.50 bh

TóM²⁰

- 31 -

bb 28. /közlekedési folyt./ bh

szabálytalanul haladt át az uttesten a viii. kerület baross utca és bócai jános utca kereszteződésében becze józsef 42 éves főelőadó, budapesti lakos, akit a megengedett sebességnél gyorsabban hajtó ülvöczky györgy 22 éves gépkocsivezető, budapesti lakos autójával elütött, majd egy álló személygépkocsinak ütközött. becze józsef sérüléseibe a helyszínen meghalt. ülvöczky györgy ellen a rendőrség eljárást indított.

a xvii. kerület pesti ut 1-es szám előtt kiss józsef 33 éves gépkocsivezető, tarnamérai lakos tehergépkocsival szabálytalan kanyarodás közben összeütközött egy motorkerékpárral. a motorkerékpár vezetője bakos istván 37 éves husipari dolgozó, uri lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett, a mentők kórházba szállították. kiss józsef ellen eljárás indult.

az v. kerület szemere utca és markó utca kereszteződésében személygépkocsival nem adta meg az elsőbbséget bornemissza nándor 64 éves nyugdíjas, budapesti lakos és összeütközött egy személygépkocsival. a baleset következtében bornemissza utasa szulimán sándorné 55 éves házfelügyelő, budapesti lakos, súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett, a mentők kórházba szállították. bornemissza nándor ellen eljárás indult./mti/

--

bb 29. focs jeno fogadta iosif bancot

t sl mm bh hgy

1972. szeptember 20.

focs jeno, a minisztertanács elnöke szerda délelőtt hivatalában fogadta iosif bancot, a román kommunista párt központi bizottságának titkárát, a magyar-román gazdasági együttműködési vegyes bizottság x. ülészakán részvevő román delegáció vezetőjét. kormány

a baráti eszmecserén részt vett vályipéter, a minisztertanács elnökhelyettese, a vegyes kormánybizottság magyar tagozatának elnöke, valamint ioan cotot, a román szocialista köztársaság magyarországi nagykövete is./mti/

--

- 32 -

10.55 bh

Tóth

bb 30. kemeroovái hetek nógrád megyében

vid ká bh hgy

1972. szeptember 20.

a magyar-szovjet baráti társaság szibéria megismerésére hirdetett programja keretében szeptember 20-tól november 7-ig kemeroovái heteket rendeznek nógrád megyében. az alkalomra nógrád szovjetunióbeli testvérmegyéből, kemeroovából küldöttség érkezett salgótarjánba. a delegációt szerdán a megyei párt-székházban fogadta jedlicska gyula, az mszmp nógrád megyei bizottságának első titkára. ugyancsak szerdán nyílt meg a salgótarjáni józsef attila művelődési központban az mszbt ,, szibéria képekben,, című vándorkiállítás, amelyet októberben pásztón, balassagyarmaton és rétságon is bemutatnak.

a szovjet küldöttség tagjai gyárak, mezőgazdasági üzemek szocialista brigádvezetőivel, gazdasági vezetőkkel találkozik, előadást és konzultációt tartanak salgótarjánban a marxizmus-leninizmus esti egyetemén. ezenkívül a tit előadó, valamint a megyéből kemeroovában járt küldöttségek tagjai több, mint ötven előadást, élménybeszámolót tartanak nógrád számos helységében szibériáról, kemeroováról. salgótarján lakossága szeptember 28-án magyar-szovjet barátsági nagygyűlésen találkozik a kemeroovái delegáció tagjaival.

gazdag a nógrád megyei kemeroovái hetek művészeti programja is. a megyei moziüzemi vállalat szibériai filmheteket rendez: huszonhárom filmszínházban mutatnak be szibériáról szóló filmeket, salgótarjánban és balassagyarmaton a budapesti irodalmi színpad az orosz és szovjet irodalom gyöngyszemeiből összeválogatott műsorát adja elő. november 4-én salgótarjánban megrendezik a magyar-szovjet baráti társaság háromnapos auróra vers- és prózamondó országos fesztiválját./mti/

--

bb 31. barátságvonat indult heves megyéből a szovjetunióba

vid ká bh hgy

v 1972. szeptember 20.

háromszáz nőutassal béke és barátságvonat indult szerdán reggel heves megyéből a szovjetunióba. a különvonat utasai kiev és moszkva nevezetességeivel ismerkednek, részt vesznek a szovjetunió megalakulása 50. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepeken és baráti találkozókön.

a népes küldöttséget szerdán reggel a füzesabonyi vasútállomáson dr. havellant ferenc a heves megyei meszöv elnöke bucsúztatta.

a heves megyei lányok és asszonyok egy hetet töltenek a szovjetunióban./mti/

--

- 33 -

11.20 bh

Tóth

bb 32. huszonnyolc év után ismét nyiregyházán

vid ka bh hgy 1972. szeptember 20.

a városi pártbizottság és a keletmagyarország szerkesztőségének vendégeként a keddi és szerdai napot nyiregyházán töltötte l.l. bruzgin, a dagesztáni pravda szerkesztője, aki 1944 őszén, mint a szovjet hadsereg tisztje egy géppuskás szakasz parancsnokaként részt vett a város felszabadításáért vívott harcokban. huszonnyolc év után látogatott el ismét nyiregyházára, ahol a vendéglátóitársaságában megtekintette a város nevezetességeit, új létesítményeit, s megkoszorúzta a szovjet hősök emlékművét./mti/

bb 33. nemzetközi számítástechnikai konferencia kezdődött székesfehérvárott

vid ká bh hgy 1972. szeptember 20.

a híradástechnikai tudományos egyesület és a neumann jános számítástechnikai egyesület fejér megyei szervezete rendezésében kétnapos, nemzetközi számítástechnikai konferencia kezdődött szerdán székesfehérváron. a rendezvény a videotonban is gyártott 1010 jelű kis számítógép gyakorlati alkalmazásának külföldi és hazai tapasztalatait, kutatásait összegezi. a tudományos tanácskozást dr. marton zoltán, a videoton gyár gazdasági igazgatója nyitotta meg, majd a távadat-feldolgozás témakörében ndk-beli, angol és amerikai szakemberek előadásai hangzottak el.

a konferencia első napján dr. tilinger istván, a székesfehérvári tanács elnöke fogadást adott a számítástechnikai napok külföldi vendégei tiszteletére. délután szakmai bemutató nyílt a magyar gyártmányú kis számítógép hazai alkalmazásáról./mti/

bb 34. trpe jakovlevszki,

pá bh hgy 1972. szeptember 20.

a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság szövetségi végrehajtó tanácsának tagja küldöttség élén ilku pál művelődésügyi miniszter meghívására hivatalos látogatásra szerdán magyarországra érkezett. fogadására megjelent dr. orbán lászló, a művelődésügyi miniszter első helyettese és szvetozár starcevic, a jugoszláv nagykövetség tanácsosa./mti/

11.40 bh

- 34 -

bb 35. kerényi ferencnek

pásztor/se bh hgy

1972. szeptember 20.

a minisztertanács tájékoztatási hivatala elhunyt munkatársának temetése szeptember 23-án, szombaton 13.30 órakor lesz a farkasréti temetőben./mti/

bb 36. rendőrségi hírek

tné bh hgy

1972. szeptember 20.

a borsod megyei forró községben fitala józsef 21 éves hegesztő, fancsalí lakos motorkerékpárjával szabálytalan előzés közben elütötte a vele azonos irányban kerékpáron haladó varga ferencné 34 éves varrónő, helyi lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. a motorkerékpár vezetőjét 8 napon túl gyógyuló sérüléssel szállították kórházba.

debrecenben az achim andrás utca 73 előtt kiss imre 30 éves gépkocsivezető, ebési lakos tehergépkocsival - a pótkocsi lekapcsolása közben - elütötte cseke jános 2 éves debreceni kisgyermekét, aki a helyszínen meghalt. a körülmények tisztázása folyamatban van.

tápiószecső határában a vezetői engedéllyel nem rendelkező cseri györgy ferenc 22 éves matróz, sülysápi lakos motorkerékpárját nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette és nekiütközött az előtte haladó kivilágított lovasfogatnak és a helyszínen meghalt.

somogy megyében zamárdi belterületén bográr józsef 44 éves gépkocsivezető, siófoki lakos tehergépkocsival szabálytalan előzés közben elütötte a szabályosan kerékpározó riedl istván 50 éves vízvezeték-szerelő siófoki lakost, majd segítségnyújtás nélkül továbbhajtott. a kerékpárost súlyos állapotban szállították kórházba, a tehergépkocsi vezetőjét a rendőrség elfogta és őrizetbe vette.

andocs községben, bogdán istván 23 éves segédmunkás, kereki lakos kivilágítatlan motorkerékpárral közlekedett, figyelmetlen vezetés közben áttért az uttest bal oldalára és összeütközött a vele szemben jövő tehergépkocsival. a baleset következtében bogdán istván a helyszínen meghalt, utasa bogdán jános 18 éves segédmunkás andocsi lakost súlyos állapotban szállították kórházba.

hajdu-bihar megyében nyiracsádi lakása közelében gombát szedett zöld istvánné 33 éves háztartásbeli, majd megfőzte családja részére. az elfogyasztott ételtől zöld istvánné és férje zöld istván 43 éves gépkezelő, továbbá 11 éves istván és 9 éves ibolya nevű gyermekei rosszul lettek. kórházba szállították őket, ahol zöld ibolya meghalt. a család többi tagját súlyos mérgezéssel ápolják a kórházban./mti/

11.50 bh

- 35 -

bb 37. befejeződött az ideai gyógykuráztatás a jósvafői földalatti szanatóriumban

vid-ká szb hgy

1972. szeptember 20.

az idén májusban kezdték meg az aggteleki barlangvidéken levő jósvafői béke-barlangban az asztmatikus és légzőszervi betegekben szenvedők gyógykuráztatását, amely szerdán fejeződött be. a borsodi szénbányák szakszervezeti bizottsága által fenntartott „földalatti szanatórium”-ban az idén hat csoportban megközelítőleg 300 bányász, valamint az ország különböző részéből érkezett más beteg vett részt a klimaterápiás kezelésben. a betegek között külföldiek is voltak.

a három-három hétig tartó klimaterápiás kezelés alatt a betegek naponta állandó orvosi felügyelet mellett 5-5 órát töltöttek el a kényelmesen berendezett földalatti üregekben. a csaknem teljesen pormentes, közül 100 százalék relatív nedvességtartalmu „gyógylevegő”, könnyítette a légzésüket. a természetes földalatti sziklaüreg kalcium- valamint klorid tartalmu levegője nyálka és görcsoldó hatása, elősegíti a gyógyulást. /mti/

-. -

bb 38. új könnyűipari üzem kazincbarcikán

vid szb hgy

1972. szeptember 20.

a borsod megyei tanács és a budapesti habselyem kötöttárugyár között létrejött megállapodás alapján, a megyei tanács pénzügyi támogatásával, 1969-ben kezdte meg a termelést a budapesti gyár kurtyáni üzeme. a nők foglalkoztatására szervezett üzemben jelenleg már 1200 asszony és lány dolgozik, nagyjából a sajtó- és a szuha völgyében fekvő bányatelepekről.

a kedvező tapasztalatok alapján a megyei tanács 10 millió forintos támogatásával a habselyem kötöttárugyár most új telepet hozott létre kazincbarcikán. a csaknem négy holdnyi területen épült részlegben konfekcióüzemet rendeznek be, ahol női fehérneműket készítenek majd. az új kazincbarcikai könnyűipari üzemben 600 nőt foglalkoztatnak. az első csoport betanítását megkezdték. a vegyipari központban létrehozott új üzem jövőre már teljes kapacitással termel. /mti/

-. -

-36-

bb 39.

időjárásjelentés

szb -cz

1972. szeptember 20.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 20-án 12 órakor:

felhős, párás idő

izland felől áramló különböző hőmérsékletű és nedvességű légtömegek skandináviában és a szovjetunió európai területének északi részén erősen felhős, többfelé esős, változékony időjárást okoznak. nyugat és közép-európában továbbra is csendes, nyugodt, párás, főként a reggeli órákban többfelé ködös az idő. az elmúlt napon például a nappali felmelegedés az utóbbi tíz év átlagát csupán kontinensünk középső részén érte el, máshol 2-6 fokkal alatta maradt. a kárpát-medencében a következő 36 órában az időjárás alakulásában nem lesz lényeges változás. hazánkban kedden a dunántulon erősen, máshol változóan felhős volt az ég. az elmúlt 24 óra során többfelé volt eső, záporosó, néhány helyen zivatar. a lehullott eső mennyisége általában 10 milliméter alatt, de nagykonyiból 13, bácsalmásról 15, polgárról 23 millimétert jelentettek. a hőmérséklet napközben a dunántul nyugati felén 13-18, máshol 18-22 fokig emelkedett. hajnalra 7-13 fokig hűlt le a levegő. délelőtt változóan felhős, párás idő volt. délkeleten néhány helyen esett az eső. a hőmérséklet 11 órakor 12-19 fok között változott.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 14,9 fok volt, 1,7 fokkal alacsonyabb mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 17 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 milliméter, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig:

változóan felhős, párás, a reggeli órákban néhány helyen ködös idő, szórványos esőkkel, esetleg zivatarral. gyenge, napközben kissé megélénkülő szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 15-20 fok között.

a duna vízállása budapestnél 163 centiméter. /mti/

-. -

12.35/szb

10/320

-37-

bb 40. mézváros ferenc

szb -cz

1972. szeptember 20.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje 65 éves korában elhunyt. szeptember 20-án bucsuztatták kecskeméti új köztemetőjében.

az mszmp kecskeméti városi bizottsága.

/mti/

-. -

bb 41. az iparosodó nagykovácsoson tartotta ülését a pest megyei tanács vb

vid-gö/tné szb ká

1972. szeptember 20.

a pest megyei tanács végrehajtó bizottsága szerdán nagykovácsoson tartotta ülését, amelyen a városi tanács munkáját értékelték. az utóbbi években jelentősen iparosodott, csaknem 26 000 lakosú városban 45 ipartelep működik, környékén pedig hat termelőszövetkezet, egy állami gazdaság és egy erdőgazdaság gazdálkodik. fejlődésére jellemző, hogy a negyedik ötéves terv idején 1170 lakás építését tűzték ki célul. a végrehajtó bizottság a nagykovácsi tanács egyes szakigazgatási szervei munkájának értékelésénél megállapította, hogy nagykovácsoson a megyei átlagnál magasabb színvonalú a lakásügy, a szabálysértési és az anyakönyvi, viszont gyengébb a gyámügyi ügyintézés. a városban kiemelkedő eredményeket értek el a fizikai dolgozók gyermekeinek támogatásában. nem oldották meg azonban megnyugtató módon a lakosság szakorvosi, valamint a fekvőbetegek gyógyintézetű ellátását. a város fejlesztése érdekében a nem tanács szervekkel kötött együttműködési megállapodások jelentős gazdasági eredménnyel jártak. tavaly 3,5 millió forint volt az a segítség, amellyel a különböző szervek az óvoda, ut, csatorna, stb. építésébe hozzájárultak. /mti/

-. -

bb 42. szabadságvesztésre ítélték a rablótámadókat

vid-ká sbzb -cz

1972. szeptember 20.

ez év februárjában az egyik kazincbarcikai vendéglőben italozott v. lászló kazincbarcikai lakos. az ott tartózkodó horváth etelka, ugyancsak kazincbarcikai lakos, kérte, hogy neki és társaságának is fizessen valamit, mert nincs pénzüik. v. lászló a felszólításnak eleget tett. később a vendéglőbe érkezett tóth józsef, budai gábor, damu béla és krajczár tibor helybéli lakosok, akiknek horváth etelka elmondotta, hogy v. lászlónál nagyobb összegű pénz van, amit meg kellene szerezni. amikor v. lászló elhagyta az italt, egy elhagyott helyen neki támadtak, megverték, s a nála levő pénzt elvették.

/folyt.köv./

12.48/szb

-38-

bb 42. /szabadságvesztésre... 1. fooyt./-szb

a miskolci járásbírószék tóth józsefet 2 évi, budai gábert 2 év és 8 hónapi szabadságvesztésre, damu bélát egy évi, öt százalékos bércsökkentés melletti javító-nevelő munkára ítélte. horváth etelka - mint értelmi szerző - egy évi és 6 hónapi szabadságvesztést kapott. krajczár tibor vádlottat 4 hónapi szabadságvesztésre ítélték - de büntetését 2 évi próbaidőre felfüggesztették.

az ítélet krajczár tibor esetében jogerős, míg a többi vádlott enyhítésért fellebbezett. /mti/

-. -

bb 43. tizenöt ország vesz részt az autoservice,72 kiállításon - sajtótájékoztató a bemutatóról

t sb pá bh -cz

1972. szeptember 20.

egy évtized alatt 175 millió személygépkocsi került forgalomba a világon, s Magyarországon a tervek szerint 1971 és 1975 között 350 900 személygépkocsi talál gazdára. az állomány gyors növekedése mind sürgetőbben veti fel a gépkocsik javítását, karbantartását, alkatrész- és felszerelésellátását segítő szerviz és kereskedelmi hálózat fejlesztését. e feladatok teljesítéséhez nyújt sok hasznos ötletet és lehetőséget a városligeti vásárvárosban szeptember 22-én megnyíló nemzetközi autófenntartó kiállítás az autoservice,72,, amelyről szerdán tartott sajtótájékoztatót a hungexpo.

a kiállítás célja, hogy ne csak a szakemberek, hanem az autózás iránt érdeklődők is megismerhessék a hazai és külföldi gyárak legújabb termékeit. a bmv 33. és 35. - tehát szovjet és olasz - pavilonjában összesen ötezer négyzetméternyi fedett és a közelben ezer négyzetméternyi szabadteri területen 15 országból csaknem száz - 67 külföldi és 24 magyar - cég vonultatja fel legkorszerűbb gépkocsijavítási, autópóling és felszerelési cikkeit. néhány évvel ezelőtt már rendeztek autófenntartó nemzetközi kiállítást a városligetben, de az idei bemutató jóval gazdagabb. először jelennek meg termékeikkel angol, ausztrál, osztrák, finn, francia, holland, japán, indiai, nszk-beli, olasz és svéd cégek.

az autóker mintegy 200 féle javító-szerelő-vizsgáló berendezést mutat be, s lehetővé teszi, hogy a közületek, vállalatok a helyszínen kössenek szerződést a kiválasztott garázsipari berendezések szállításáról. különösen hasznos eszközök a diesel-gépkocsik ellenőrzésére és beállítására szolgáló adagoló-próbapadok, amelyek széleskörű felhasználása jelentősen csökkenthetné a városok levegőjének szennyeződését. a vállalat lehetővé teszi, hogy a bemutatott felszerelési- kényelmi-, és autópóling cikkeknél nagyrészt a szomszédos, 32-es számú pavilonban - ahol a barkács-kiállításra kerül sor - megvásárolhassák a gépkocsitulajdonosok.

/folyt. köv./

- 39 -

13.18 bh

Tóth

bb 43./tizenöt ország ... folyt./ bh

a bemutatott több ezer korszerű termék közül nagy érdeklődésre tarthatnak számot a csehszlovák és ndk-beli autóápolási vegyi készítmények, a szovjet avto-export és a lengyel pol-mot szerviz berendezései, műszerei és még sok külföldi cég biztonságtechnikai és autóskenyelmi felszerelése. számos hibakereső diagnosztikai műszert és gépet működés közben tekinthetnek meg az érdeklődők.

a kiállítást október 2-ig tartják nyitva naponta délelőtt 10 órától délután 5 óráig./mti/

..-

bb 44. felhasználható 18 óra után!

nyers rezső látogatása a xvi. kerületben

t gy mm bh hgy 1972. szeptember 20.

nyers rezső, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára szerdán, gényi kálmánnak, a budapesti pártbizottság osztályvezetőjének kíséretében - egésznapos látogatást tett a xvi. kerületben.

a vendégeket a kerületi pártbizottság székházában dóra jános első titkár és ádám józsef tanácselnök fogadta. a kerület vezetői tájékoztatást adtak a x. pártkongresszus határozatainak végrehajtásában elért eddigi eredményekről, továbbá a városrész fejlesztési terveinek megvalósításáról.

ezt követően nyers rezső ellátogatott az ikarus karosszéria és járműgyárba, ahol toldi józsef vezérigazgató és pósa györgy, a vállalat pártbizottságának titkára adott áttekintést a járműprogramban részvevő gyár munkájáról, eredményeiről. a vendégek megtekintették az ikarus hét legújabb kísérleti autóbuszát, és több üzemrész is: például a sajtólőüzemet, a busz 1, és busz 2. szerelő gyáregységeket, valamint a szerszámüzemet. a program további részében nyers rezső a mátyásföldi corvin szakközépiskolában tett látogatást, majd a sashalmon, a könyvtár utcában készülő 120 személyes óvoda építkezéseit tekintette meg.

délután nyers rezső, a xvi. kerületi tanács épületében találkozott a kerület párt, állami, gazdasági és társadalmi vezetőivel, s tájékoztatta őket népgazdaságunk helyzetéről, időszeri kérdéseiről./mti/

..-
- 40 -

13.25 xbh

10/14/05

bb 45. jutalom-pezső

1 jf pá ie bh -cz

1972. szeptember 20.

a nemzetközi szőlészeti és borászati kiállítás és vásár idején a borgazdasági vállalatok trösztje pavilonjában több ezren kóstolták meg a kiállított borokat és szavazólapon közölték, hogy szerintük melyik a legjobb ital. az érdekes közvéleménykutatás során 821 vendég „találta el”, a 1. borvilágversenyen aranyéremmel kitüntetett borok valamelyikét. az eredményes borbírálok között több láda pezsgőt sorsoltak ki jutalomként, s a szerencsés nyerteseket most levélben értesítették, hol vehetik át az italokat./mti/

..-

bb 22. /országos közoktatáspolitikai1. folyt./

aczél györgy beszéde után ilku pál művelődésügyi miniszter emelkedett szólása.

/ilku pál rövidített beszédét mai bb . 11. számú hírünkben közöltük, az embargót feloldjuk!/
..-

ezután lázár györgy tartott korreferátumot.

/Lázár györgy beszédét a mai bb 12-es számú hírünkben közöltük, az embargót feloldjuk./

ezt követően megkezdődött a vita. bozsó jánosné, a tolna megyei gyök község általános iskolájának megbízott igazgatója egyebek között az általános iskolák körzetesítésének néhány gyakorlati tapasztalatával foglalkozott. elmondotta, hogy a 60-as évek elején megyéje lakosságának még több mint 14 százaléka élt külterületen, s az iskolák 66 százalékában is osztatlan tanítás folyt. a diákok jó egynegyede - részben vagy teljesen - nem részesült szakrendszerű oktatásban. örvendetes, hogy a körzetesítés eredményeként a felsőtagozatosoknak ma már 90 százaléka kap szakrendszerű nevelést, s a távolról bejárók - háromezernél több gyermek - számára sikerült nyolc diákothont is tető alá hozni. a gondok között említette a tantermek zsufoltságát, a szakképzett pedagógusok hiányát, a váltakozó rendszerű tanítás hátrányait. hangsúlyozta, hogy e problémák enyhítése közös, sürgető teendő. /folyt. köv./

- 41 -

13.50 bh

10/14/20

bb 46. megkezdődött a magyar-mongol kormányközi bizottság ülásszaka

t sl/mm/ny ie -cz

1972. szeptember 20.

Szerdán a parlament delegációs termében plenáris ülésel megkezdődött a magyar-mongol gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság VI. ülásszaka. A tanácskozáson a két delegációt fehér Lajos, a minisztertanács elnökhelyettese és Szonomin Luvszan, a mongol népköztársaság nagy népi huráljának első elnökhelyettese, a magyar, illetve mongol tagozat elnöke vezeti.

A plenáris ülésen részt vett dr. Jávor Ervin, az országos tervehivatal elnökhelyettese, Tordai Jenő külkereskedelmi miniszterhelyettes, Kádas István, a külügyminisztérium főosztályvezetője, vajda József, a vízgazdálkodási tröszt vezérigazgatója, Szigethy László, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok bizottságának főosztályvezetőhelyettese, a mongol delegációban pedig d. Szodnom államminiszter, a mongol tagozat elnökhelyettese, b. Barsz vízgazdálkodási miniszter, g. Najdan könnyű- és élelmiszeripari miniszterhelyettes, cs. Hurc geológiai miniszterhelyettes, valamint p. Sagdarszuren budapesti mongol nagykövet.

Az ülésen fehér Lajos értékelte az előző ülásszak óta végzett munkát, amely a mongol népköztársaságban elősegíti a nagyüzemi szocialista termelés megvalósítását, az ásványi kincsek felkutatását, a lakosság, valamint az állatállomány ivóvízzel való ellátását, az öntözéses növénytermesztés kialakítását és egyéb közösen előírt feladatokat.

Az ülésen meghatározták, hogy a bizottságnak milyen feladatai adódnak a júliusi magyar-mongol magasszintű tárgyalásokon létrejött megállapodások nyomán. Mint ismeretes, Fock Jenő, a minisztertanács elnöke ez év júliusában Ulan Batorban J. Cedenbalal, a mongol népi forradalmi párt központi bizottságának első titkárával, a minisztertanács elnökével és más mongol párt- és állami vezetőkkel tárgyalt. A megállapodások nyomán magyar segítséggel korszerűsítik, illetve bővítik az Ulan Batori ruhágyárat és a Harhoroni malmot. A plenáris ülésen véleményt cseréltek azokról az együttműködési elgondolásokról is, amelyek a komplex integrációs program kibontakozásához is hozzájárulnak. Ezzel kapcsolatban mindenekelőtt arról volt szó, hogy hogyan fejleszthető az együttműködés a természeti kincsek feltárásában és kiaknázásában, valamint a mongol népköztársaság állattenyésztésének korszerűsítésében.

/folyt köv/
14.00/ny

-42-

bb 46. / megkezdődött... folyt/ny

Szonomin Luvszan elismerően és köszönettel szólt a gazdasági és műszaki-tudományos együttműködésben, a szakemberek képzésében mongóliának nyújtott magyar támogatásról. Dicsőően szólt a mongol népköztársaságba küldött magyar szakemberek és műszakiak helytállásáról is.

A kormányközi bizottság a kgst programjának megfelelően előirányozta az 1975. utáni ötéves tervek egyeztetésének megkezdését. E feladatra a két ország tervehivatalainak elnökeit kérték fel./mti/

--

bb 48. a nemzetközi vasutegyesület jubileumi kiállítása a közlekedési múzeumban

t kf/gg/ny ie -cz

1972. szeptember 20.

Ötven esztendővel ezelőtt, 1922-ben a nagy európai vasutársaságok részvételével alakult meg az uic, a nemzetközi vasutegyesület, amelynek alapító tagja volt a MÁV is. A félévszázados jubileumról a közlekedési múzeum kiállítással emlékezett meg.

Az uic történetét, szervezetét, tevékenységét szemléltető kiállítást szerdán ünnepélyesen nyitotta meg Rödönyi Károly, az uic elnöke, a közlekedés- és postaügyi miniszter első helyettese.

Az uic ma már 49 tagvasutat - köztük Európán kívülieket is - foglal magában; tagállamainak kezelésében több mint 400.000 kilométer hosszúságú vasutvonal van. A nemzetközi szervezet fennállása óta sokat tett a vasuti közlekedés színvonalának emeléséért. A nemzetközi forgalom fejlesztése érdekében összefogja a tagvasutak törekvéseit, hozzájárul tagjai közös problémáinak megoldásához. Az uic munkájából a MÁV is eredményesen vesz ki részét: nemcsak felhasználja a szervezet kutatási eredményeit, ajánlásait, hanem szakemberei tevékenyen segítik is a nemzetközi vasuti forgalom korszerűsítését. A MÁV hazánk földrajzi fekvése következtében összekötő kapocs a világ-szervezetnek számító uic és a szocialista országok vasutjainak szervezete, az oszsd között.

Az október végéig nyitva tartó kiállításon külön vasut-motívum bélyegkiállítást is rendeztek, a bélyegmúzeum mutatja be az elmúlt ötven esztendőben kiadott vasuti témájú bélyegeket./mti/

14.05/ny

-43-

bb 47. soron kívül új tárolókat építenek a jónak ígérkező kukorica-termés elhelyezésére - nagy az érdeklődés a kedvezményes építési akció iránt

1 jf/pá szb 1e

1972. szeptember 20.

több százezer tonnányi kukorica elhelyezéséről kell a következő hetekben soron kívül gondoskodni a termelőknél és a felvásárló vállalatoknak; a termés ugyanis jónak ígérkezik, s így szűknek, kicsinek bizonyultak a régi tárolók, górék, újak építésére van szükség. Lehetősége van is erre, amennyiben a nemrégien megjelent rendelet szerint az 1972. szeptember 7- december 31 között felépülő tárolókhöz 30 százalékos ártámogatásért folyamodhatnak a gazdaságok, amelyek ily módon a költségek tetemes részét megtakaríthatják és előbbre hozhatják a jövő évre vagy még későbbre tervezett beruházásaikat.

a vidékről érkező jelentések szerint ezekben a napokban a gazdaságokban a szakemberek tanulmányozzák, hogy a tervezői kínálatból melyik építmény-típust válasszák ki. az agroterv és a mezőber vállalatok megyei kirendeltségei információs szolgálatot szerveztek; nemcsak típus építmények tervdokumentációját ajánlják, hanem soron kívül egyedi tervezésre is vállalkoznak. a tervezőknek van olyan megoldásuk, amelyet tíz nap alatt lehet kivitelezni, mindössze 45 ezer forintos költséggel. egy másik típus, a mobil-támfalás tároló egy hét alatt állítható fel az előregyártott elemekből. igen keresettek a 40-60 nap alatt elkészülő közméretű tárolók, amelyeknek építési költségei igen változók. a kisebb beépített területtel rendelkező, szerfás típusok irányára 350-550 ezer forint körül van, de ajánlanak ennél lényegesen költségesebb, nagyobb épületeket is, esetenként három és félmillió forintos beruházási költséggel. ezek kivitelezési ideje valamivel hosszabb ugyan, de legkésőbb november végére, - tehát még időben - ezeket is elkészíthetik.

a tárolók építéséhez beruházási hitelt is igényelhetnek a gazdaságok; ezt a kedvezményt a magyar nemzeti bank fiókjai soron kívül biztosítják. további kedvezmény, hogy az ártámogatási kérelmehez a beruházóknak még nem kell mellékelniük az épület-építmény alaprajzát, s így jut idő a legmegfelelőbb típus kiválasztására.

a vidéki tervező irodákban szerdán már jelentkeztek az első gazdaságok; tervajánlatokat kértek és jelezték építési szándékukat. számos gazdaság saját, házi tervek alapján építik fel a tárolókat. /mti/

..-

-44-

bb 49. magyar pártmunkás-küldöttség utazott bukarestbe

mm uzb zs

1972. szeptember 20-

a román kommunista párt központi bizottsága meghívására káplár józsefnek, az mszmp központi bizottsága osztályvezetőhelyettesének vezetésével szerdán pártmunkás-küldöttség utazott bukarestbe. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren andrikó miklós, a kb osztályvezetőhelyettese bucsuztatta. jelen volt ioan bochis, a román szocialista köztársaság magyarországi nagykövetségének tanácsosa. /mti/

..-

bb 52. több mint 3.000 komárom megyei fiatal dolgozik szocialista brigádban

vid/kz/ny -cz

1972. szeptember 20.

a komárom megyei munkásfiatalok példamutató eredményeket érnek el a szocialista munkaversenyben - állapították meg a megyei kisz-bizottság szerdai ülésén. a többi között eredményes védnőség vállalással segítették az almásfüzitői timföldgyár és a komáromi kőolajipari vállalat nemrég befejeződött nagyszabásu beruházását. a megye szénbányáiban a balesetmentes bányaművelésért indított mozgalomban tüntek ki a fiatalok. az ipari üzemek ifjusági brigádjában csaknem 6.500-an dolgoznak, s közülük 3.300-an már kiérdemelték a szocialista címet. évről-évre emelkedik a szakmai mozgalmakban részt vevő fiatalok száma is. a múlt évben például 400 fiatal szerezte meg a kiváló ifjúság, szakmunkás és ifju mester címet. a mozgalom hatására több üzemben megszervezték a fiatalok a rendszeres és tanfolyamszerű elméleti, gyakorlati képzését. az ülésen bejelentették, hogy több ipari üzemben a kisz-fiatalok kezdeményezték a ,, dolgozz hibátlanul,, munka-rendszer bevezetését, amihez csatlakoztak az idősebbek is. /mti/

..-

bb 51. minisztérium és állami gazdaság szerződése

1 jf/gg/ny 1e -cz

1972. szeptember 20.

a mém három, egyenként öt évre szóló kutatási-, fejlesztési programot rendelt meg a bábolnai állami gazdaságtól. a témák megvalósítására a minisztérium 35 millió forintot biztosít a gazdaságnak, amely az iparszerű sertés- és bányászati-termelési rendszerek kialakítására, a battériás tojástermelő ipari üzemek kifejlesztésére, valamint a specifikus kórokozótól mentes baromfiállomány elterjesztésére széleskörű kutatást indít, illetve fejleszti a már korábban kialakított és jól bevált helyi módszereket. /mzi/

14.20/ny

-45-

bb 50. sajtótájékoztató a harmadik városi forgalombiztonsági szimpóziумról

t kg pá ie bh -cz

1972. szeptember 20.

a mind több gépjármű újabb feladatok elé állítja a közlekedés szakembereit, akik az október 3-án kezdődő harmadik városi forgalombiztonsági szimpóziумon vitatják meg a balesetmentes tömegközlekedés kérdéseit. a tanácskozás előkészületeiről és témáiról sajtótájékoztatót tartott szerdán dr. nagy ervin, a fővárosi tanács vb közlekedési főosztályának helyettes vezetője.

Imajol

a közlekedéstudományi egyesület, az országos és a fővárosi közúti balesetelhárítási tanács közösen szervezett szimpóziумán a hazai résztvevőkön kívül mintegy 20 ország 150 szakembere is ismerteti tapasztalatait. a tanácskozás a tervek szerint három nagy témakört ölel fel. az elsőben a járművek műszaki kérdéseivel foglalkoznak. egyebek között megvitatják, hogyan lehetne a villamosok tökéletesebb ajtó-működtetésével a menetidőt balesetmentesen csökkenteni, és az autóbuszok fékberendezésének, sebességváltójának finomításával a gyorsulást, lassulást egyenletesebbé tenni. foglalkoznak a műszaki hibák okozta balesetek megelőzésével is.

külön szekción tárgyalják majd a pálya- és forgalomtechnika kérdéseit. az eddig külföldről beérkezett 23 tanulmány között szerepel az utak fölé függesztett „ismétlő jelzések”, előnyeit méltatódolgozat is, amely statisztikai adatokkal igazolja: ahol a stop-táblák az ut fölé nyulva még egyszer a lankadtabb figyelmű vezető szemé elé kerülnek, ott csökken a balesetek száma. egy másik tanulmány az utzegélyek mentén korszerű energiatelnyelő korlátok felállítását szorgalmazza: az ütközést csillapító berendezés hatékony életmentő lehet. figyelemkeltő a hazai szakemberek egyik dolgozata is. ebben a főváros ezer forgalmas zebrajának vizsgálata alapján kívánják az ideális gyalogátkelőhely geometriai, világítási stb. jellemzőit meghatározni.

a tanácskozáson külön témakör tárgyalja a közlekedő ember védelmét. a beküldött tanulmányok egy része pszichológiai kérdéseket fejteget, s a balesetelhárítási kiadványok hatásáról szól. elemzik a közlekedési szabályokat áthágó gyalogos indítékait. orvosi vizsgálatok eredményeiről is beszámolnak majd a szimpóziумon. a különböző nyugtatószerek - seduxen, andaxin - utóhatása elaltatja a figyelmet, így növeli a baleset veszélyét. „az alkoholizmus megítélése a közlekedésben”, című előadás az ittas gyalogosok kiszámíthatatlan magatartására hívja fel a figyelmet.

a szimpóziu m után szakbizottságok alakulnak majd, feladatok: elősegíteni az előadásokon hallottak átültetését a gyakorlatba./mti/

--

14.23 bh

Tb 1500

- 46 -

vbb 53. szegeden

megkezdődött a fűszerpaprika feldolgozási idény

vid-kz szb -cz

1972. szeptember 20.

a szegedi paprikafeldolgozó vállalat központi gyárába és körzeti telepeire megérkeztek az első idei fűszerpaprika szállítmányok. az egész idényben megközelítően 3,100 vagon paprika felvásárlására számítanak, 400 vagonnal többre, mint amennyi tavaly termelt a 8,000 holdas tájkörzetben. megfelelő a minőség is, csupán az a probléma, hogy a rendkívüli csapadékos időjárás miatt a szokottnál nagyobb a paprika nedvességtartalma, s emiatt az átlagosnál tovább kell szárítani a kihatott paprikacsveket.

a feldolgozás technológiája az utóbbi években jelentősen tökéletesedett. a bevezetett új módszerek sora már a szedés utáni utóérlelésnél kezdődik, amikor a hagyományos fonálra fűzés helyett hosszú, hurkaszerű műanyaghálókba ömlesztik a paprikát, s így többszörösére növelték e munka termelékenységét. az egész termésnek már körülbelül egyharmadát ezzel a módszerrel utóérlelik. gépesítették a hasítást, a kocsány és a magház eltávolítását, amivel többszáz nődolgozó munkáját helyettesítik. a központi-, valamint a körzeti szárítóüzemek egyrészt földgázfűtésűre alakították át. az egész feldolgozási, szárítási technológia tökéletesítésével a korábban egész évi feladatot jelentő paprikafeldolgozást most körülbelül fél év alatt megoldják, az év többi részében pedig szárított ételeket, levesporokat, halászlékockákat, tyukpaprikás- és más konzerveket gyártanak.

a tulajdonképpeni paprikafeldolgozási idény - az őrlés - szerdán kezdődött meg, s ezentul folyamatosan ömlik a piros fűszer a pneumatikus rendszerű paprikamalomból a zsákokba. /mti/

--

15.00./szb

- 47 -

NA 1500

bb 55. egyháztörténeti muzeum nyílt pápán

vid-kz/mné szb -cz

1972. szeptember 20.

pápán, a dunántúli református egyházkerület régi templomában szerdán megnyitották az egyháztörténeti és egyházművészeti muzeumot. a megnyitó ünnepségen résztvett balló istván, az állami egyházügyi hivatal elnökhelyettese. az ünnepélyes alkalommal gyenese lászló, a városi tanács elnöke és dr. bakos lajos református püspök üdvözölte a város képviselőit, az összegyűlt hazai és külföldi érdeklődőket, majd dr. ujszászi kálmán, az országos gyűjteményi tanács elnöke megnyitotta a muzeumot, amely az 1526-1849 közötti időszak református egyháztörténeti és egyházművészeti emlékeit vonultatja fel. /mti/

bb 56. 30.000 ifjumunkás vesz részt a közúti járműfejlesztési program megvalósításában

vid/kz-ju -cz

1972. szeptember 20.

a közúti járműfejlesztési program felett vállalat kisz védnökség helyzetével, jövőjével foglalkozott szerdán, győrótt megtartott ülésének második napján a kisz kb. ifjumunkás-tanácsa. a tanácskozássra meghívták a járműprogramban részt vevő valamennyi vállalat kisz titkárát. a védnökségről szólva elmondták, hogy az eredményesen segítette a nagyszabású gyártásfejlesztési program teljesítését. a programhoz kapcsolódó ipari üzemekben mintegy százezer munkás és műszaki vesz részt a közúti járműgyártásban, közülük harmincezer az ifjumunkás és mintegy tizenháromezer a kisz tag. a fiatalok élen jártak a gyártásfejlesztési programot szolgáló új beruházások megvalósításában, a korszerűsített gyártmánycsaládok kialakításában. összesen száz műszaki-tudományos pályázattal segítették az iparág gyors fejlesztését, s ezek közül több mint nyolcvan ma már a gyakorlatban segíti a termelést.

a felszólaló nagyüzemi ifjusági vezetők elmondották, hogy a védnökségben résztvevő fiatalok körében számos egyéni szakmai versenyforma honosodott meg. két éve a járműgyártó üzemek között is megrendezik a fiatal szakmunkások versenyeit.

/ folyt. köv. /

15.20/ju

- 48 -

NA 1500

bb 56. / 30.000 ifjumunkás ... 1. folyt./-ju

az ülésen elhatározták, hogy a védnökségi alapokmány módosításával tovább javítják a védnökséget szervező bizottság, az üzemekben működő kisz bizottságok, valamint a gazdasági vezetők kapcsolatait. /mti/

--

bb 57. fock jenő fogadta szonomin luvszan-t

t sl/tr-ju ie -cz

1972. szeptember 20.

fock jenő, a minisztertanács elnöke szerdán délután hivatalában fogadta szonomin luvszan-t, a mongol népköztársaság nagy népi huráljának első elnökhelyettesét, aki a magyar-mongol gazdasági és műszaki tudományos együttműködési kormányközi bizottság vi. ülésén a mongol delegációt vezeti.

a baráti eszmecserén résztvett fehér lajos, a minisztertanács elnökhelyettese, a kormányközi bizottság magyar tagozatának elnöke, kádas istván, a külügyminisztérium főosztályvezetője, valamint p. sagdarsuren, a mongol népköztársaság magyarországi nagykövete is. /mti/

--

bb 54. még csak 50 százalékosan ,, foglalt,, a balaton-part

vid/kz-ju -cz

1972. szeptember 20.

szerdán keszthelyen megnyílt a balatonópart fejlesztésével foglalkozó építőipari kiállítás, az egyidejűleg megrendezett tanácskozáson ismertették a tervezőkkel és az építészekkel a tennivalókat, amelyek a balaton regionális terve szerint még megvalósításra várnak.

/ folyt. köv. /

15.30/ju

- 49 -

NA 1600

bb 54. / még csak ... 1. folyt./-ju

csillag józsef, a városépítési tudományos tervező iroda mérnöke, bosznai annak, a balatonfejlesztési tárcaközi bizottság létesítményi főmérnöke és szappanos géza, a tárcaközi bizottság titkárságának helyettes vezetője a témával foglalkozó előadásában elmondotta a többi között, hogy a balaton optimális befogadó képességét 600.000 főben állapították meg, s ehhez még további 120.000 viken-dező számítható. a tó üdülővidéke eszerint jelenleg még csak mintegy 50 százalékos arányban foglalt. mégis gyakoriak már most a panaszok, arra, hogy túlságosan beépült a tópart, s nincs lehetőség további fejlődésre. a szakemberek ezzel szemben kitartanak eredeti álláspontjuk mellett, amelyet a külföldi tapasztalatok is igazolnak. a jugoszláv és a francia tengerpart balatonhoz hasonló hosszúságú új üdülő sávjain is mintegy 600-700000 főben állapították meg az elhelyezhető vendégek számát.

a fejlesztésnek - hangoztatták - természetesen meg kell teremtenie a feltételeit. a tárcaközi bizottság 500 millió forintot költ a iv. ötéves tervben a legsürgetőbb gondok megoldására. ezenkívül a különféle tárcák és beruházó szervek 1 milliárd forinttal járulnak hozzá a terv időszakban a balaton partvidékének gazdagításához. központi támogatásból közművesítik balatonkenesén azt a 70 hektáros új üdülőtelepet, amelynek mintegy 80 százaléka, minden előfeltételek nélkül már beépült. az ehhez hasonló gondokat igyekeznek felkerülni a balatonfüredi annabella szállótól csopak irányába tervezett kislaludy üdülőtelep építésénél. ezért ebben a körzetben újabb partvédmű épül, további területrészeket töltenek fel, bővítik a balatonfüredi strandot és a közműhálózat kiépítése után teremtik meg a lehetőséget egy újabb nagy üdülőtelep építésére. hasonló közművesítési programot valósítanak meg répfülöpn. keszthelyen, a helikon szállótól gyenesdis felé eső, eddig kihasználatlan területeket is hasznosítjuk. ezeken az üdülőtelepeken, a közművesítés befejezése után, a tanács értékesíti majd a parcellázásra kerülő területet.

elmondották, a balaton fejlesztésével foglalkozó szakemberek, hogy jó ütemben épül a balatoni regionális vízmű, amely a nyirádi bauxitbányák karsztvizét vezeti a balatonedericstől balatonszemesig nyúló nyugati félkörben. ez a vízvezeték eredeti terv szerint az északi parton, keleti irányban badacsonyig épült volna meg, újabb döntés szerint - mint ezt bejelentették - révfülöpig hosszabbítják meg az ágvezetékét.

/ folyt. köv./

15.38/ju

NA 1605

- 50 -

bb 54. / még csak 2. folyt./-ju

siófok-balatonkenese és balatonalmádi-balatonfüred-tihany üdülő és lakótelepeket új felszíni víztisztító rendszerek segítségével látják el ivóvízzel.

a tanácskozás alkalmával megnyílt kiállításon bemutatták a veszprém és zala megyei építőipari szervek legszebb tóparti épületeit. /mti/

bb 58. a nyelvművelő kodály zoltán

vid/kz-ju -cz

1972. szeptember 20.

szerdán ismét kodály-rendezvény színhelye volt kecskemét, a zeneszerző szülővárosa. a megyei tit klubban dr. Lőrincze Lajos, a nyelvművelő kodály zoltán, címmel tartott előadást. az esemény része annak a színvonalas előadássorozatnak, amelyet kecskemét város tanácsának művelődésügyi osztálya rendezett a kodály- emlékévkben, azzal a céllal, hogy összegezzék a mester zeneköltői, pedagógiai és nyelvészeti munkásságát. korábban egyebek között zenei nevelési eszméinek nemzetközi jelentőségéről, valamint nevelési elveinek más - nem zenei - területeken történő alkalmazásáról hangzott el előadás. /mti/

bb 59. nagyszerűen helytálltak a ,, pajzs-72,, hadgyakorlaton részt vett magyar törzsek - ünnepélyesen köszöntötték a hazatért katonákat

vid/kz-ju -cz

1972. szeptember 20.

berde éva, az mti tudósítója jelenti:

szerdán ünnepélyesen köszöntötték az egyik dunántúli lak-tanyában a ,, pajzs-72,, hadgyakorlatról hazatért magyar törzseket. mint az már ismeretes, a varsói szerződés egyesített fegyveres erőinek parancsnoksága egyeztetett kiképzési terveinek megfelelően, a tagállamok hadseregeinek kijelölt törzsei és csapatai ez év szeptemberében nagyszabású közös hadgyakorlatot tartottak a csehszlovák szocialista köztársaság területén.

/ folyt. köv./

16.07/ju

- 51 -

NA 1605

bb 59. / nagyszerűen helytálltak ... 1. folyt./-ju

a hazatért törzsek tiszteletére rendezett ünnepség elnökségében ott volt havasi ferenc, az mszmp kb tagja, a komárom megyei pártbizottság első titkára, kroszner lászló, a megyei tanács elnöke, a megye más párt, állami és tömegszervezeti vezetői. részt vettek az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadsereg-csoport képviselői is.

a himnusz hangjai után felolvasták czinege lajos honvédelmi miniszter napiparancsát, amelyben elismerését és köszönetét fejezte ki a hadgyakorlat előkészítésében, feltételeinek biztosításában részt vett törzseknek, a gyakorlatot végrehajtó honvédeknek, tisztesekeknek, tiszthelyetteseknek, tiszteknek, táborno-koknak szorgalmas munkájukért és példás magatartásukért. „meggyőződésem, hogy nagyszerű helytállásuk, a gyakorlat sikere további lendületet ad munkájukhoz, nemes és szép hivatásuk teljesítéséhez. tovább mélyíti pártunk és kormányunk politikája iránti rendithetetlen bizalmukat és odaasásukat, szilárdítja eltökéltségüket, hogy a szocialista közösség és hazánk biztonságának, a szocializmus és a béke ügyének mindig és minden körülmények között szilárd harcosai lesznek, - hangzik többek között a napiparancs.

a felsorakozó törzseket kálazi józsef vezérőrnagy köszöntötte. tolmácsolta a magyar népköztársaság legfelsőbb politikai és állami vezetésének, a honvédelmi miniszternek és a honvédelmi minisztérium katonai tanácsának elismerését.

- a jól végzett munka tudatában térhettünk vissza állomás-helyeinkre - mondotta. - a hadgyakorlat magyar résztvevői egészségben, jó erőben, épségben itt vannak közöttünk. örömmel nyugtázzuk az elismeréseket, azt, hogy katonáink a magyar néphadsereg szerény, de öntudatos és méltó képviselői voltak a baráti hadseregek közös nagy erőpróbájának.

beszéde további részében hangsúlyozta, a szovjetunió, a szocialista országok változatlanul tovább küzdenek a vitás kérdések politikai megoldásáért, a világ békéjének, biztonságának megőrzéséért. a nemzetközi helyzet azonban megkívánja, hogy a varsói szerződés szervezésébe tömörülő szocialista országok szüntelenül növeljék fegyveres erőik harci készenlétét, hadseregeik egységét és testvéri barátságát.

/ folyt. köv./

16.20/ju

- 52 -

Na 1700

bb 59. / nagyszerűen helytálltak ... 2. folyt./-ju

- a szövetséges szocialista hadseregek közös hadgyakorlatainak sorában a „pajzs-72”, kiemelkedően fontos szerepet töltött be - mondotta. - jelentős mértékben hozzájárult a varsói szerződés tagállamai védelmi képességének, baráti hadseregeink harckészültségének fejlődéséhez, a köztük lévő együttműködés erősítéséhez. ismételten lehetővé tette a különböző nyelvet beszélő, de politikai meggyőződésében, a szocializmus ügye iránti hűségben egységes katonák fegyverbaráti kapcsolatainak tovább szilárdítását.

- a magyar néphadsereg kijelölt törzsei és csapatjai nagy lelkesedéssel és kitartó szorgalommal, időt és fáradságot nem sajnálva készültek a követelmények teljesítésére. kapott feladatukat úgy oldották meg, ahogy elvárták tőlük: szakszerűen, pontosan, fegyelmetten, egyszóval eredményesen. a bonyolult körülmények között végzett gyakorlatok minden kétséget kizáróan bizonyították parancsnoki állományunk és törzseink magas színvonalu vezető, irányító, szervező munkáját, a személyi állomány magas fokú fegyelmét, azt, hogy megfelelően ismeri és hatékonyan alkalmazni tudja az új technikai eszközöket.

- a hadgyakorlat - mondotta - ismételten megerősítette azt a meggyőződésünket, hogy a magyar néphadsereg kellően felkészült és mindenkor készen áll hazánk, a magyar népköztársaság és a szocializmust építő népek szabadságának, függetlenségének a testvéri hadseregekkel való együttes megvédésére.

a vezérőrnagy köszönetet mondott a csehszlovák párt- és állami szerveknek azért, hogy kedvező feltételeket teremtettek a feladat végrehajtásához. elmondta, hogy a csehszlovák dolgozókkal való baráti találkozások mély hatást gyakoroltak a magyar néphadsereg katonáira.

ezután szakács Mihály, a tati városi pártbizottság első titkára a lakosság nevében fejezte ki köszönetét a harcosoknak helytállásukért. „példaként állítjuk dolgozóink elé tehetséges katonáinkat. büszkeséggel gondolnak rájuk szüleik, testvéreik, munkahelyük kollektívái. megnyugvással tölt el bennünket, hogy a modern technika olyan katonák kezében van, akik elkötelezettjeik szocialista hazájuknak, és bonyolult körülmények között is képesek megsemmisítő csapást mérni az ellenségre, - mondotta.

az ünnepség az internacionálé hangjaival, majd a törzsek és az alegységek dicsőítésével ért véget. /mti/

..-

16.32/ju

- 53 -

Na 1700

bb 60. kitüntetés

La-ju zs la : 1972. szeptember 20.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa dr. szakács ödönnek, a legfelsőbb bíróság elnökének, az igazságszolgáltatás terén kifejtett tevékenysége elismerésül, 60. születésnapja alkalmából a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést losonczi pál, az elnöki tanács elnöke adta át. jelen volt a kitüntetés átadásánál cseterki lajos, az elnöki tanács titkára, borbándi jános, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője és dr. korom Mihály igazságügyminiszter. /mti/

bb 61. román vezetők köszöntővirata

pá-ju zs la 1972. szeptember 20.

nicolae ceausescu, a román kommunista párt főtitkára, a román szocialista köztársaság államtanácsának elnöke és ion gheorghe maurer, a román szocialista köztársaság minisztertanácsának elnöke táviratban mondott köszönetet a magyar vezetőknek a román szocialista köztársaság felszabadulásának 28. évfordulója alkalmából kifejezett jókívánságaikért. /mti/

bb 62. jól sikerült a bábolnai csikóárverés

vid/kz-ju la 1972. szeptember 20.

a bábolnai állami gazdaságban szerdán rendezték meg a nyolcadik nemzetközi csikóárverést. az aukció iránt minden eddiginél nagyobb volt az érdeklődés. 200 hazai és külföldi lótenyésztő jött el az eseményre. angliából, ausztriából, csehszlovákiából, az nszk-ból, svédországból és az usa-ból érkeztek vendégek. ezuttal 45 másfél éves angol telivér csikót vezettek fel, köztük több híres, nemzetközi versenyeket nyert ló utódait. a kikiáltási árak 2000 dollártól 15.000 dollárig terjedtek.

/ ofolyt. köv./

16.43/ju

NA 1710

- 54 -

bb 62. / jól sikerült ,.... 1. folyt./-ju

a tavalyinál több, összesen 8 csikó cserélt gazdát 44.000 dollár értékben. a legmagasabb áron, 10.000 dollárért adria kelt el, a híres többszörös derby és nagydíj győztes imperial egyik leszármazottja, egy csehszlovákiai állami gazdaság vásárolta meg.

az árverésen el nem kelt lovak rövidesen a budapesti galopp pályára kerülnek, ahol megkezdik edzésüket, hogy tovább öregbítsék a bábolnai lótenyésztés hírét. /mti/

..-

bb. 63. egrí diákok vietnamból- magyar -vietnami barátsági nap egerben

vid/kz/rj la

1972. szeptember 20.

magyar -vietnami barátsági napot rendeztek szerdán egerben részt vett hoang cuong, a vdk budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete és huynh van than a délvietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. a ho si, minh tanárképző főiskola dísztermében rendezett szolidaritási gyűlésen dr. nagy józsef főigazgatóhelyettes köszöntötte a vendégeket, majd kónya lajos, a kisz heves megyei bizottságának első titkára méltatta a vietnami nép életét, fejlődését és azt a harcot, amelyet a hazájukat támadó imperialista agresszorokkal szemben folytatnak. megemlékezett arról is, hogy a vdk-beli vinhi tanárképző főiskolával több mint tíz éve tart gyümölcsöző együttműködési kapcsolatot az egrí testvérintézmény. az ünnepi gyűlésen felszólalt hoang cuong nagykövet is, majd a főiskola irodalmi színpada műsorral szórakoztatta a vendégeket.

ezt követően a vietnami diplomaták jelenlétében, a főiskola vezetői előtt fogadalmat tett az a hat vietnami diák, akik az idén kezdték meg tanulmányaikat az egrí tanárképző főiskolán. dr. pelle béla főigazgató-helyettes kézfogással a főiskola polgáraivá avatta a testvéri ország ifjait, majd szólt arról, hogy az idén már összesen 16 vietnami fiatal készül matematika-fizika szakos tanári pályára az egrí ho si minh tanárképző főiskola első, második és harmadik évfolyamán. /mti/

..-

16.55 rj

- 55 -

NA 1710

bb. 64 . fülöp lajos festőművész kiállítása balatonalmádban
vid/kz/rj la 1972. szeptember 20.

a balatonalmádi pártbizottság székházában szerdán megnyitották fülöp lajos festőművész kiállítását. a fiatal művész, aki többségében a magyar tenger környékén és a bakonyban gyűjti témáit, ezúttal mintegy 20 olajfestményét állította ki. /mti/

--

vbb. 65. kalevi sorsa,

tr/rj zs la 1972. szeptember 20.

a finn köztársaság miniszterelnöke táviratban mondott köszönetet fock jenőnek, a minisztertanács elnökének a megbízatása alkalmából kifejezett jókívánságokért.

/mti/

--

bb. 66. tanzánia új nagykövetének látogatásai

tr/rj zs la 1972. szeptember 20.

fock jenő, a minisztertanács elnöke és apró Antal, az országgyűlés elnöke szerdán bemutatkozó látogatáson fogadta Cecil Archie Kallaghét, tanzánia egyesült köztársaság új magyarországi nagykövetét, aki a közelmúltban adta át megbízólevelét. /mti/

--

17.15 rj

- 56 -

NA 1840

bb. 22. / országos közoktatáspolitikai... 2. folyt./rj

szünet következett, majd genzwein ferenc igazgató /budapest,

fazekas Mihály gyakorló gimnázium/ szólalt fel. rámutatott: a tapasztalatok szerint a tudományok eredményei, a korszerű ismeretek tíz évenként megkétszereződnek. következésképpen az iskolában ma nem lehet megtanítani, megtanulni mindazt, amire a mai gyerekeknek felnőtt korukban szükségük lesz. ezért a pedagógiai munka céljai között előtérbe kerül az önképzésre, az önnevelésre, az önálló gondolkodásra való nevelés, felkészítés. ehhez elengedhetetlenül szükséges a tanítás korszerűsítése már a tanórák programjának, mikéntjének kialakításában. a technikai eszközök - magnetofon, diavetítő, iskolatelevízió stb. - hatékony segítői lehetnek az oktatómunkának, hiszen általuk, alkalmazásukkal a diákok nem maradnak passzív résztvevői az óráknak, hanem maguk is tevékenykednek.

katanics sándor, a bács-kiskun megyei pártbizottság tit-

kára a külterületi, tanyai iskolák körzetesítésének előnyeit taglalta. a körzetesítés egyelőre még a kezdetén tart, hiszen egyedül bács-kiskunban tízezer gyerek, aki tanyán lakik - osztatlan vagy csak részben osztott iskolában tanul. társadalmi összefogással segítik az iskolahálózat ilyen értelmű korszerűsítését. már 14 millió forint gyűlt össze annak a társadalmi akciónak az eredményeképpen, amelyből dicséretet érdemlően kivették részüket a műszaki egyetem tanárai és hallgatói, s erőfeszítéseik nyomán a körzeti iskolákhoz kapcsolódó kollégiumi hálózatot 1975-ig jelentős mértékben fejleszthetik. a megyében csupán 70 ezren dolgoznak az iparban - ami a foglalkoztatottaknak 15 százaléka -, de közülük is nagy számban vannak azok, akik nem végezték el az általános iskola nyolc osztályát. így előtérbe kerül bács-kiskunban is a felnőttoktatás fejlesztésének igénye.

/folyt.köv./

17.25 rj

- 57 -

NA 1840

nagy jános, a szekszárdi 505-ös ipari szakmunkásképző intézet igazgatóhelyettese szóvá tette, hogy az ipari üzemek, ahol a szakmunkástanulók gyakorlati képzési idejük nagy részét töltik, heti 40-44 órás munkahéttel dolgoznak. ilyenformán a szabadszombaton munkahelyek „jóvoltából”, kiesik jó néhány óra a gyakorlati szakmatanulásból. ennek a hátrányát különösen a képzés utolsó, harmadik esztendejében érzik a fiatalok. kollégiumi elhelyezésükkel kapcsolatban viszont azt nehezményezik a szülők, hogy ilyen esetben nem kapnak családi pótlékot; nemegyszer előfordul, hogy emiatt kiveszik a gyerekeket a kollégiumból. rendezni kellene az ilyen aprónak tűnő, de a családokat érzékenyen érintő problémákat, hiszen ezzel nem kis mértékben segíthetjük a szakmunkásképzés ügyét.

szücs istvánné, a kisz központi bizottságának titkára

aláhuzta a tanintézeti kisz-szervezetek és uttörőcsapatok munkájának fontosságát. a kisz-fiatalok, az uttörők kollektíváinak lépést tartva a szocialista közoktatás fejlődésével - hozzá kell járulniuk önállóan, segítően az olyan iskola megteremtéséhez, amely a gyerekeket, fiatalokat nemcsak tanítja, hanem önmagukkal szembeni igényességre, öntevékenységre, alkotó tettekre is neveli. ezt kívánjuk elérni a diákprogramok tartalmassá tételével, azzal, hogy kialakítunk a tanulók életkorának, igényének megfelelő köröket és klubokat; szervezünk a tanulók, hallgatók sokaságának hasznos tevékenységet biztosító szakköröket, tanulmányi versenyeket, diákköröket, s a szervezeti munkában is mind jobban támaszkodunk a kollégiumokra, a diákokra.

nemes feladat, hogy a pedagógusok és diákok mind szélesebb körre ismerje fel és érvényesítse azt a jogos igényt, hogy a diák ma nem az oktatás passzív befogadója, „szakmai fogyasztója”, hanem az oktató-nevelő munka aktív tényezője. a fiataloknak az iskola falai között kell megtanulniuk élni a demokratizmussal - ez társadalmi, politikai igény. a kisz-szervezetek és uttörőcsapatok ezért bátran kezdeményezzenek, mondjanak véleményt az intézmény életét, működését szabályozó, a tanulók, hallgatók szociális helyzetét, tanulmányi feltételeit érintő kérdésekben.

/folyt.köv./

17.30 rj

- 58 -

NA 18⁴⁵

az általános iskolákban a z igazgató fontos dolgokban csak azután döntsön, miután meghallgatta a csapatvezető, az osztályfőnök, a raj- és az ifjúsági vezetők véleményét, legyen tagja az uttörőcsapat tanácsának, vegyen részt a csapatösszejöveteleken. a középiskolákban a tanulók kötelezettségeivel együtt ténylegesen érvényesítsék a fiatalokat megillető jogokat, tekintsek őket érettebbnek, felnőttnak a tantestületek. a felsőoktatásban lehetőséget kell teremteni ahhoz, hogy a hallgatók részt vegyenek a tananyag tartalmassá tételében, véleményt mondjanak az oktatásról, a jegyzetekről, részesei lehessenek a tanszéki életnek.

szólt arról is, hogy számos formája van a pedagógusok és az ifjúsági szervezet együttműködésének, az ifjúsági szövetség védnökséget vállal az oktatási-nevelési feltételek javítása fölött. befejezésül hangsúlyozta: politikai kérdés a pedagógusok és az ifjúsági szervezetek együttműködése, mert ezen keresztül alakulhat ki a szocialista iskola, amely feltételezi a tanulói és a pedagógus közösségek jó viszonyát, együtt munkálkodását.

gyimesi lajosné, a budapesti dózsa györgy gimnázium tanára rá-

mutatott: a pedagógusok fontos kötelezettsége hogy cselekvésre, gondolkodásra neveljék a fiatalokat. ebben a munkában is hatékony segítséget nyújtanak az ifjúsági szervezetek: a kisz maga sajátos eszközzel ugyanazokért a célokért mozgósítja a fiatalokat, mint az iskola, a társadalom. az állami oktatásról szóló határozat egységes egésznek alkot, megvalósítani csak ilyen értelmezésben szabad és lehet.

nagy lászló, a mátészalkai esze tamás gimnázium és szak-

középiskola igazgatója a szakközépiskolák fejlődéséről szólva aláhuzta: ahhoz, hogy ez az iskolatípus maradéktalanul betöltsse képzési céljait, egyebek között szemléletbeli változásra is szükség van. természetes, hogy egy teljesen új iskolatípus-különösen létrejöttének első szakaszában - nem mentes az ellentmondásoktól, éppen ezért több figyelemmel, nagyobb megértéssel és türelemmel kell kísérni fejlődését a szülőknek, a diákoknak, sőt a tanároknak is. több javaslatot tett a kollégiumi hálózat, a tanulószobai helyek fejlesztésére, az intenzívebb szakközépiskolai nyelvoktatásra, az anyanyelvi képzés javítására és az egyes tantárgyak közötti szintézis megteremtésére.

/folyt.köv./

17.40 rj

- 59 -

NA 18⁵⁰

bb. 22. / országos közoktatáspolitikai...5. folyt./rj

pirisi jánosné, állami díjas, baranya megyei alsótagozatos vezető szakfelügyelő hangsúlyozta: a központi bizottsága határozatát követően most és a továbbiakban a minél jobb végrehajtás módjait kell keresnie a közoktatás valamennyi területén dolgozó pedagógusnak, vezetőnek. ennek érdekében igen fontos a határozat egységes értelmezése.

az alsótagozati szakemberek már az 1961-es iskolareform nyomán következetesen végrehajtották a tananyag-csökkentést, úgy tűnik azonban, hogy ez a következetesség, az iskolafokozatokon felfelé haladva nem érvényesül maradéktalanul. sokan egyoldalúan beszélnek az iskolai terhelésről. a gyermek az iskolában jól érezheti magát - jegyezte meg -, ha terhelése nem egyoldalú és nem kizárólagosan szellemi jellegű. meg kell teremteni a minél sokoldalúbb iskolai tevékenységi formák egészséges rendszerét, s akkor az iskolában töltött idő - amelyet most ugyancsak egyértelműen túlteljesítési tényezőként emlegetnek - nevelőértékében feltétlenül pozitívabb előjelet kapna.

/folyt.köv./

bb 67. elutazott a lengyel mezőgazdasági küldöttség

1972. szeptember 20.

gg-j u la

a lengyel mezőgazdasági termelészervezetek központi szövetségének küldöttsége, amely stanislaw walendowski-nak, a poznańi vajdasági mezőgazdasági termelészervezetek szövetsége elnökének vezetésével a tot meghívására hazánkban tartzkodott, szerdán hazautazott. a küldöttség magyarországi tartzkodása során tanulmányozta a mezőgazdasági termelészervezetek és a szakszervezetek tevékenységét, és megbeszéléseket folytatott moharos józseffel, a tot elnökhelyettesével a két szervezet közötti kapcsolatok továbbfejlesztésének lehetőségeiről. /mti/

bb 68. vállalati elszámolási utalványokat loptak és értékesítették

1972. szeptember 20.

vid-ju kz la

gyergyói imre, 28 éves salgótarjáni lakos 1970-ben, hivatalos ügyben felkereste a nógrádi szénbányák pénzügyi osztályvezetőjét. egy óvatlan pillanatban két vállalati elszámolási utalványt ellopt az asztalról, s még arra is jutott ideje, hogy lepecsételje azokat. a sikeres akciót tavaly márciusban megismételte.

/ folyt. köv./

17.40/ju

- 60 -

bb 68. / vállalati elszámolási ... 1. folyt./-ju

két elszámolási utalványt töltött ki - az egyiket 40.000, a másikat 10 ezer forintról. sógorával - kazinczi lászló 26 éves kisterenyei lakossal - 1972 április 1-én /lopott és hamisított személyi igazolvánnyal/ a budapesti corvin áruházban négyszáz darab százforintos vásárlási utalványt váltottak. azok egy részét elvásárolták, más részét az áruház vevőinél pénzre átváltották. a 10 ezer forintos utalványért a lotto áruházban vásároltak különböző cikkeket. gyergyói ezenkívül több más bűncselekményt is elkövetett, köztük fegyver- és lőszerrejtegetést, csakugy, mint büntárta, kazinczi, aki munkahelyén, a zim salgótarjáni gyárban kézfűrőket, furófejeket lopott. ez utóbbival került bűnös kapcsolatba gortva sándor 34 éves mátraverebélyi lakos, aki vagonokból gáztűzhelyalkatrészeket tulajdonított el, s az otthon így összeállított tűzhelyet kazinczi megvásárolta tőle.

a salgótarjáni járásbírósg együtt vonta felelősségre a három bűnözőt és több napos tárgyalás után szeptember 20-án hirdett ítéletet. gyergyói imrét két rendbeli közokirathamisítással elkövetett csalás, és egyrendbeli társtettesi minőségben elkövetett csalás büntetésért, közokirattal való visszaélésért és más bűncselekményekért háromévi szabadságvesztéssel sújtotta, továbbá három évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. kazinczi lászlót közokirathamisítással elkövetett csalásért és más bűncselekményekért egy év és hét hónapi szabadságvesztésre ítélte, és a közügyek gyakorlásától két évre eltiltotta. gortva sándorra öthavi javító-nevelő munkát szabott ki a járásbírósg. az elítélteket kötelezték az okozott kár megtérítésére.

gortva sándor ítélete jogerőre emelkedett. gyergyói imre enyhítésért fellebbezett, védője háromnapos gondolkodási időt kért. kazinczi lászló és védője a bűncselekmény minősítése miatt, illetve enyhítésért fellebbezett. az ügyész szintén háromnapos gondolkodási időt kért. /mti/

--

bb 69. hungaropack 72, budapack 72 - csomagolási eseménysorozat

1 kf/pá-ju la

1972. szeptember 20.

a mtesz központi anyagmozgatási és csomagolási bizottsága az anyagmozgatási és csomagolási intézettel együttműködve négy rendezvényből álló csomagolási eseménysorozatot szervez - szeptember 26.-október 2. között. a csomagolás 72-sorozat eseményeit szerdán ismertette déri tibor, az anyagmozgatási és csomagolási intézet igazgatója.

/ folyt. köv./

17.55/ju

- 61 -

NA 18 II

69. / hungaropack 72, ... 1. folyt./-ju

elmondotta egyebek között, hogy a csomagolás hazánkban hosszú ideig az „elfelejtett”, ágazatok közé tartott, jóllehet a forgalomba kerülő áruk több mint 90 százaléka igényli valamilyen formában a csomagolást. a magyar csomagolóipar a fejlett ipari országokkal egybevetve ma még szerény helyet foglal el, az utóbbi években azonban örömdetesen fejlődött. a csomagolás 72 rendezvényei a fejlesztés eredményeire hívják fel a figyelmet, s egyben meghatározzák a következő időszak legfontosabb teendőit is.

szeptember 26-án nyílik a bnv-n a közönség számára legérdekesebbnek ígérkező budapack 72 kiállítás, amelyen 115 hazai és külföldi cég, vállalat mutatja be korszerű csomagolóanyagait, csomagolási megoldásait, különféle gépi berendezéseit, hazai és külföldi szakemberek közreműködésével tartják a iii. országos csomagolási konferenciát, s megrendezik a nemzetközi csomagolási szakirodalmi és dokumentációs kiállítást is. a hungaropack csomagolási verseny díjait szeptember 30-án ünnepélyesen osztják ki. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

-ju la

1972. szeptember 20.

a bb 11. számú hír / ilku-beszéd/ harmadik folytatása első bekezdésének első mondata helyesen a következő:

a feladatok között említette a miniszter a tantestületi demokratizmus fejlesztését, a pedagógusok megterhelésének csökkentését.
/mti/

18.30/ju

NA 1/855

62 -

bb. 70. budapestre érkezett a kubai nemzeti balett együttese

i/nn/tm/rj zs

1972. szeptember 20.

szerdán budapestre érkezett a kubai nemzeti balett 80 tagú együttese. a neves társulat vendégjátékára a magyar-kubai kulturális munkaterv alapján került sor. a vendégművészek négy alkalommal lépnek fel az erkel színház közönsége előtt: szeptember 22-én, 23-án, 24-én és 26-án. /mti/

--

bb. 71. „megfiatalítják”, a savaria játékokat

vid/iz/rj kz la

1972. szeptember 20.

a savaria játékok jövőjéről tanácskoztak szerdán szombathelyen vas megye vezetői, idegenforgalmi, kulturális szakemberei. a tíz évvel ezelőtt kezdődött játékok felfrissítése, megújítása szerepelt a napirenden. a tanácskozás résztvevői megállapították, hogy a rendezvények a hazai kulturális naptárban megfelelő szerepet kaptak. a savaria játékok több momentumá azonban elavult, vesztített vonzerejéből. így a történelmi karnevált már több éve szüneteltetik, az izeumi zenei estek is túlságosan ragaszkodtak a környezet adta témákhoz, emiatt csak bizonyos körök érdeklődését keltették fel.

a jövőt illetőleg kimondták, hogy az egész évre széthuzott programok döntő részét a nyári hónapokra kell koncentrálni. a karneválra szükség van, de az ne pontosan rendezett színházszerű felvonulás legyen, hanem a szó igazi értelmében vett karnevál, népi játék, ami az egész várost megmozgatja. felmerült az a gondolat is, hogy esetenként megyei népszokásokat bemutató, néprajzi, vagy más jellegű karnevált szervezzenek. a jövőben az izeumot megnyitják a vidámabb, könnyedebb darabok előtt is.

szombathely és kőszeg mellett jákot, sárvárt, körmendet, az őrséget és a kemenesalját is fokozottan bevonják a rendezvényekbe. ugynevezett „fiók ünnepi játékok”, szükségességét is hangsúlyozták, hiszen ezek adják a sajátos egyéni vasi hangulatot. kőszeg ujdonságokat „tett le az asztalra”, a hazafias nevelés jegyében hadi játékokat terveznek a várnál az ifjuság számára. az őszi időszakban gesztenyeünnepséget tartanak majd, télen pedig az új sipályával várják a vendégeket.

/folyt.köv./

18.45 rj

- 63 -

NA 1909

bb. 71. / „megfiatalítják”,... 1. folyt./rj

1978-ban ünnepli szombathely megyeszékhellyé nyilvánításának 400. évfordulóját. várostörténeti kiadvány jelenik meg erre s a témából tudományos ülésszakot rendeznek. erre az időpontra jelenik meg a megyei helytörténeti lexikon is. /mt1/

wbb. 72. időjárásjelentés

tr/rj la

1972. szeptember 20.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 20-án, szerdán este:

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

változóan felhős idő, szórványosan kisebb esők, egy-két helyen esetleg zivatar. mérsékelt szél. hajnalban és reggel többfelé köd. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 15-20 fok között. /mt1/

bb. 22. /országos közoktatási... 6. folyt./rj

hont jános, az országos tervehivatal elnökhelyettese a kb-

határozat végrehajtásával kapcsolatos gazdasági kérdéseket elemezte. a határozatnak lényeges vonása, hogy körültekintően, reálisan mértegelje az oktatásügy fejlesztési célkitűzéseit és megvalósításuk összehangolásának lehetőségeit. világos utmutatást ad a végrehajtással kapcsolatos teendőkre- azok fontossági sorrendjére is-, nemcsak az oktatási, művelődéspolitikai szakemberek, hanem a gazdasági, pénzügyi szakemberek számára is.

/folyt.köv./

19.30 rj

- 64 -

NA 2000

bb. 22. / országos közoktatási... 7. folyt./rj

a negyedik ötéves terv végrehajtásához - országosan és helyileg- esetenként gondok is jelentkeznek az intézmények fenntartásában, felszerelésük pótlásában. azonban a negyedik ötéves terv pénzügyi kereteit nem léphetjük túl. a népgazdaságban jelentkező beruházási és költségvetési feszültségek fokozatos megszüntetését, az egyensúly megteremtését az egész társadalom érdekében minden más ágazati érdek fölé kell helyeznünk- hangsúlyozta hont jános.- végső soron- tette hozzá- az oktatásügy területén jelentkező anyagi feszültségek fokozatos megszüntetése is csak ezen az uton lehetséges. a jelenlegi tervidőszak feladataként jelölte meg a rendelkezésre álló keretek ésszerűbb, megfelelő súlypontképzéssel történő, takarékosabb felhasználását.

felhívta a figyelmet arra, hogy míg 1960 és 1970 között összesen 4,6 milliárd forintot fordítottunk az oktatási intézmények felújítására, a negyedik ötéves tervidőszakban kerekén 5 milliárdot. a szakemberek előzetes becslések szerint az ötödik ötéves terv időszakában mintegy 40 százalékkal lehet többet fordítani az oktatásügyre, mint 1971-75 között. elmondotta, hogy míg az oktatás fejlesztésére fordított anyagi eszközöket eddig túlnyomóan a mennyiségi igények kielégítése kötötte le, az előttünk álló időszakban az egész oktatásügyben a fejlesztés minőségi követelményei kerülnek előtérbe.

a központi tervező és irányító szervek feladatáról szólva kiemelte: fontos teendő a távlati szakemberszükségleti tervek kidolgozása; az oktatási hálózat korszerűsítési, fejlesztési tervének, valamint a köznevelés távlati fejlesztési koncepciójának kidolgozása, lehetőleg úgy, hogy ezek mielőtt kapcsolódhassanak egymáshoz.

mészáros julia /szentes, művelődési osztályvezető/ az ok-

tatásügy fejlesztésében elért helyi eredményekről számolt be. egyebek között elmondotta, hogy városában évente 75-tel növelik az óvodai helyek számát, nagyrészt társadalmi összefogás révén. az általános iskolát elvégzetteknek 92 százaléka tanul tovább, - ezen belül 49,4 százalék jelentkezik szakma tanulásra - de az építőipari és a mezőgazdasági szakmákban még így is hiány mutatkozik. hangsúlyozta a pedagógusok szerepének fontosságát a pályaválasztásban. a feladatok között kiemelte a szakmunkástanulókollégiumok építését.

/folyt.köv./

19.40 rj

- 65 -

NA 2000

bb. 22. / országos közoktatási... 8. folyt./rj

tölgyesi józsef, a kertai községi általános iskola igazgatója

rámutatott: közismert gond a szakképzett pedagógusok hiánya. az illetékeseknek mielőbb módot kell találniuk arra, hogy a tantestületek számban is kiegészüljenek. fölvetette, hogy jó néhány településen, ahol négy-öt esztendő múlva bizonyosan megszűnik az osztatlan, külterületi iskola, a pedagógusok nem szívesen veszik igénybe az egyébként kedvező lakásépítési kölcsönt. fontolóra kellene venni, hogy az iskola megszűntével máshová költöző tanítók, tanárok nem juthatnának-e hozzá ehelyett kedvezményes gépkocsivásárlási lehetőséghez.

félix ferencné

somogy megyei vezető szakfelügyelő a pedagógus pártszervezetek feladatait elemezte. elmondotta, hogy az új tanévben már az mszmp központi bizottsága oktatáspolitikai határozatának szellemében láttak munkához, oly módon, hogy az iskolai pártszervezetek tevékenysége a korábbinál jobban kapcsolódjon az oktatónevelő tevékenységhez. megnőtt a kommunista pedagógusok felelőssége, szaporodtak a pedagógus pártszervezetek feladatai. a pártmunka speciális eszközeivel kell segíteniük az iskolai feladatok elvégzését, munkálkodniuk az eszmei, politikai és pedagógiai tevékenység egységének megteremtésén és erősítésén. formálniuk, alakítaniuk kell a nevelők szemléletét- egyebek közt a szaktárgyi „sovinizmus”, kérdésében, az ifjúsági szervezet helyének, szerepének megítélésében, a tanulókra való fokozottabb támaszkodás ügyében

szabó imréné, a debreceni bányai julia általános iskola tanára

hangoztatta: a pedagógusok a megnövekedett követelményeknek csak akkor tehetnek eleget, ha a jó szakmai felkészültséget szilárd marxista-leninista világnézet egészíti ki, teszi teljessé. csak akkor készíthetik fel megfelelően diákjaikat, ha ismeretekben szilárd alapot adnak, s ha az ismeretek megszerzésére bennük hathatós készséget alakítanak ki. ezzel kapcsolatban elmondotta, hogy iskolájukban már a negyedik osztályban bevezették a szaktantárgyi oktatást, mert a diákok így jóval könnyebben sajátíthatják el a szükséges tudnivalókat, a szaktantárgyi nevelés tárgyi feltételeit azonban csak társadalmi összefogással - így a biogal gyógyszergyár és a magyar gördülőcsapágy művek segítségével - tudták megteremteni.

/folyt.köv./

19.50 rj

- 66 -

N-2012

bb. 22. / országos közoktatási... 9. folyt./rj

földes imréné

nyiregyházi vezető óvónő a 3-6 éves gyermekek közösségi nevelésének, az iskolai életre való előkészítésének fontosságáról szólt. megemlítette, hogy alig másfél esztendeje kétezer apróság zsufolódott össze nyiregyháza 1400 gyerek befogadására alkalmas óvodáiban. ez alaposan megnehezítette az óvónők munkáját. a város vezetői idejében felismerték, hogy a gondokon kizárólag állami, tanácsi „pénztárcából”, nem tudnak enyhíteni. felhívással fordultak a város üzeméhez, vállalatához, intézményeihez, hogy vállaljanak részt új óvodák tető alá hozatalából, a régiek felújításából, felszerelésük kiegészítéséből. a felhívás nagy visszhangra talált: 61 vállalat kötött társadalmi szerződést, 36 millió forint értékben a gyermekintézmények segítésére. azóta az óvodai helyek száma már 600-zal szaporodott, s gyakorlatilag jogos óvodai igény a város belterületén nem maradt kielégítetlen.

sereg józsef

a zalaegerszegi ganz ábrahám gépészeti szakközépiszkola igazgatója a szaktárgyi oktatás korszerűbb és hatékonyabb módszereinek kidolgozását sürgette. ma még gyakori, hogy akik korszerű módszerekről beszélnek, csupán az eszközökre - magnetofonokra, filmvetítőkre, ipari televízióra és hasonlóra - gondolunk. az eszközök alkalmazása természetesen fontos része az eljárásoknak, de ugyanígy nélkülözhetetlen az a szellemi érték, amely a pedagógusok legeredményesebb tapasztalatait összegezi. ösztönözni kell a pedagógusokat, hogy a tantestületekben rejlő kiaknázatlan lehetőségek is minél inkább részévé váljanak az iskolák „fejlesztésének”, az ösztönzés természetesen azt is jelenti, hogy a tanárokat érdekeltté kell tenni legeredményesebb eljárásaik publikálásában.

ezt követően aczél györgy mondott zárszót.

/folyt.köv./

bb. 73. fogadás a mongol nagykövetségen

t/sl/tr/rj la

1972. szeptember 20.

p. sagdarszuren, a mongol népköztársaság budapesti nagykövete szerda este fogadást adott a magyar-mongol gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési kormányközi bizottság hatodik ülésén szaktan résztvevő mongol delegáció tiszteletére.

/folyt.köv./

20.00 rj

- 67 -

N-2012

bb. 73. / fogadás a mongol... 1. folyt./rj

a fogadáson fehér lajosnak, a minisztertanács elnökhelyettesének és szonomin luvszannak, a mongol népköztársaság nagy népi hurálja első elnökhelyettesének vezetésével résztvettek a kormányközi bizottság magyar, illetve mongol delegációjának tagjai.
/mti/

--

bb. 74. fogadás a román nagykövetségen

t/sl/tr/rj la v 1972. szeptember 20.

ioan cotot, a román szocialista köztársaság budapesti nagykövete szerda este fogadást adott a magyar-román gazdasági együttműködési vegyes kormánybizottság 10. ülészakája alkalmából.

a fogadáson résztvett vályi péter, a minisztertanács elnökhelyettese, iosif banc, a román kommunista párt központi bizottságának titkára, a vegyes kormánybizottság magyar, illetve román tagozatának elnöke. ott voltak az ülészakon résztvevő magyar és román delegáció tagjai is. /mti/

--

bb. 75. hétfőn temetik fekete sándor professzort

1/ms/rj la 1972. szeptember 20.

dr. fekete sándor professzort, a szövetség utcai kórház és a semmelweis orvostörténeli muzeum volt igazgatóját az egészségügyi minisztérium, a semmelweis orvostörténeli muzeum, valamint az országos reuma és fizioterápiás intézet halottjaként szeptember 25-én, hétfőn délután 3 órakor temetik a farkasréti temetőben. /mti/

--

20.05 rj

- 68 -

17-25-15

bb. 76. befejeződött a 28. művészeti képaució

t/kf/tr/rj la 1972. szeptember 20.

várakozáson felüli sikerrel zárult szerdán este a bizományi áruház vállalat 28. művészeti képauciója a mom csörsz utcai művelődési házában.

az árverés második, befejező estéjén is élénk volt az érdeklődés, a licitálási kedv, amely hozott néhány meglepetést a szakemberek számára is. az aukció sztárjáért, paál lászló napfény az erdőben című képeért alig adtak többet a kikiáltási árnál. szőnyi istván zebe gényi dunakanyarja viszont több mint háromszoros árért talált gazdára a legnagyobb sikert és bevételt vaszary jános pesti dunapart című munkája érte el, a kikiáltási ár hatszorosáért vették meg.

a kétnapos árverésen végső soron a felkínált 315 festmény közül mintegy 40 - főleg portrék és vallásostárgyú képek - maradt meg, a többi viszont a 2.2 millió forintos összkikiáltási ár helyett több mint 3.4 millió forintért kelt el. /mti/

--

bb. 77. súlyos közlekedési baleset ujbudán

1/ms/rj la 1972. szeptember 20.

szerdán a iv. kerületben, ujbudán az árpád ut és a viola utca kereszteződésében dorsics jános budapesti gépkocsivezető a rozmarying tsz tehergépkocsijával összeütközött egy távolsági autóbusszal, amelyet kohán józsef ugyancsak budapesti gépkocsivezető vezetett. az összeütközés következtében az autóbusz az mhsz tanulóokocsijához vágódott, és nekinyomta a felsővezeték tartó vasoszlopnak. a baleset következtében a tanulóvezető, ungar Antal 56 éves budapesti lakos a helyszínen meghalt, míg oktatója és az autóbusz egyik utasa súlyos sérülést szenvedett. a balesetet az okozta, hogy dorsics jános előzés közben nem tartotta meg a kellő oldaltávolságot. a rendőrség őrizetbe vette. /mti/

--

20.40 rj

- 69 -

17-25-15

bb. 22. / országos közoktatási... 10. folyt./rj

aczél györgy a vita tanulságait összefoglalva, pezsögőnek, elevennek nevezte magát a véleménycserét. a felszólalók - mondta - egybehangzóan olyan dokumentumnak minősítették a kb határozatát, amely iránymutatón, cselekvésre serkentően jelöli meg az állami oktatás fejlesztésében előttünk álló feladatokat.

a felszólalók által taglalt témák közül - többek között - a pedagógiai tudományok, a pszichológia feladataira tért ki aczél györgy, azzal, hogy a tudományos szakembereknek nem elsősorúan a 10-15 év múlva időszerű problémákon kell törniük a fejüket - azokon is természetesen-, hanem a z oktatás, nevelés mai gyakorlatának segítségét kell szem előtt tartaniuk. a tantestületekben is segíteni kell azokat a pedagógusokat, akik az iskolai munka mellett tudományos tevékenységet is végeznek, hiszen minden eredménynek a közösség látja hasznát, maguk a közvetlen pályatársak, a pártoló tantestületek is élvezhetik gyümölcsét. a pedagógiai tudománynak vizsgálódásai középpontjába a gyermekeket, az ifjúságot, a közösséget kell állítania.

a tantestületek jó kollektív szelleme, vagy annak hiánya döntő tényezője az eredményes iskolai munkának - pozitív vagy negatív irányban. a jó légkör nem zárja ki, egyenesen feltételezi azt, hogy bírálni is lehessen, hiszen az igazi bírálat mindig segítő szándéku. enélkül nincs fejlődés, nem lehet előrehaladás. a szocialista demokratizmus további kibontakoztatásához az is hozzá tartozik, hogy a fiatalok már az iskolában érezzék, megtanulják értékelni a demokratizmus gyakorlatát, s lássák tanáraik, nevelők jó példáját.

ami a bukásokat, tanulmányi sikertelenségeket illeti - mondta aczél györgy - az a célunk, hogy minden egészséges gyermek elvégezze az általános iskola nyolc osztályát. pedagógiai siker, ha a gyengébb előmenetelű tanuló megérti: szorgalommal, becsületos tanulással behozhatja hátrányát. olyan követelményt állítsanak az iskolákban, hogy annak teljesítése egészséges erőfeszítést, de ne túlterhelést jelentsen. utalt aczél györgy arra, hogy a párthatározatban megjelölt ezzel kapcsolatos feladatot és a művelődésügyi minisztérium intézkedéseit a pedagógusok egyetértéssel fogadták.

/folyt.köv./

22.30 rj

M 22³⁰

- 70 -

bb. 22. / országos közoktatási... 11. folyt./rj

szó esett az összefoglalóban a nők helyzetéről a nagy áldozatkészséget kívánó pedagógusi pályán arról, hogy kapjon több nő vezető beosztást, s ha igazgató lesz, fogadják jó szívvvel, segítsék a kollegák. egyáltalán: a pedagógusnők iskolai feladatainak, órabeosztásának megállapításakor lehetőleg vegyék figyelembe, hogy közülük sokan nemcsak az iskolában nevelik a sok száz gyermeket, hanem otthon is nevelik a sajátjukat. a pedagógus állásokra meghirdetett pályázatoknál nem engedhető meg a formális megoldás, vagy a projekció. mindig a legrátermettebb, legjobb jelöltnek kell a katedrára kerülnie.

ami az iskolák rendjét illeti: ne engedjenek teret a pedagógusok a szülői „szeretet”, olyan eltorzult megnyilvánulásainak, mint a drága holmik iskolai divatversenye, amely a társadalmi egyenlőtlenség érzését kelti a gyermekben és sérti azokat, akiknek szerényebbek az anyagi lehetőségeik. ne tévesszék szem elől egyetlen tanintézetben sem, hogy ott a holnap nemzedékét nevelik, közösségi embereket kell formálni. ez a közösségi szellem, a hajlandóság a közös cselekvésre, az értelmes, tartalmas munkára, összefogásra - létezik, fejlődik, fejleszthető a fiatalokban. elegendő, ha csak az ifjúsági építőtáborok nagyszámu, elismerésre méltó példájára gondolunk.

elismeréssel szólt aczél györgy arról, hogy az oktatási intézmények hálózatának fejlesztéséből részt kérnek és vállalnak az üzemek, termelőszövetkezetek, még magán személyek is - a társadalmi összefogás követésére méltó példáit adva.

a munkás-paraszt származásu gyermekek továbbtanulására utalva állapította meg: ifjúságunk ma egységesebb, mint a történelem során bármikor volt. szocialista társadalmunkban a gyermekek, a fiatalok csakis képességeik szerint differenciálódhatnak, s a képességek kibontakoztatásához otthoni feltételeik ellensúlyozásaknt az iskolának sokoldalú segítséget kell nyújtania. egész iskolarendszerünknek az ifjúság egységének erősítését kell szolgálnia, hiszen ezáltal a szocialista társadalom, a nemzet egysége is erősödik.

/q9ü65.ö/::
/folyt.ököv./
22.37 rj

- 71 -

M 22³⁷

bb. 22. /országos közoktatási... 12. folyt./4j

végezetül aczél györgy hangsúlyozottan szólt arról, hogy az iskolai munkának nevelés-centrikusnak, ember-centrikusnak kell lennie. az iskolai munka, a pedagógusi tevékenység elsőrendű értékmérőjeként kell tekinteni azt, hogy milyen ifjú emberek lépnek ki végbizonyítvánnyal az iskola kapuján, milyen emberi erényekkel és mekkora tudással. ezt kell szolgálnia a pedagógiai tapasztalatok általánosításának, az olyan elvek tényleges megvalósításának, mint a munkára nevelés, a közösségnek és egyes tagjainak a közösség által való nevelése. a munka csak akkor jelenthet örömet, hozhat sikerélményt, ha értelme, tartalma van. és ehhez nemcsak a kitaposott uton juthatunk el, hanem új utak, módszerek keresésével.

összegezve a közoktatáspolitikai aktiva eredményét, aczél györgy hangsúlyozta, hogy a kb- határozat - a vitában elhangzott vélemények alapján is - az oktatásügy minden ágában a legjelentősebb feladatokat jelöli meg. most már cselekedni kell. a végrehajtásban is ugyanolyan egységre, lelkesedésre van szükség, mint amilyen egyetértéssel fogadta a pedagógus társadalom a kb dokumentumát. annak a reményének adott kifejezést a központi bizottság titkára, hogy a pedagógusok és a szülők elképzeléseit, óhajait is megtestesítő határozat, a párt- és az állami vezetés, a százezernyi pedagógus, az egész társadalom együttes, szívós, hosszú évekre szóló munkájával fog megvalósulni.

az országos közoktatáspolitikai aktiva tanácskozását az elnöklő nagy miklós rekesztette be. /mti/

.-

7

- v é g e -

22.55 rj

- 72 -

NA 2.300